

คู่มือการจัดการเรียนรู้ สิทธิมนุษยชนศึกษา ระดับประถมศึกษาตอนต้น

(ภาพประกอบหน้าปกโดย เด็กหญิงรุจิลาภา สมณะ ชั้น ป.3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ฝายประถม)

คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา
ระดับประถมศึกษาตอนต้น

ชื่อหนังสือ	คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา ระดับประถมศึกษาตอนต้น
ISBN	978-616-8274-04-0
พิมพ์ครั้งที่	มกราคม 2563
จำนวนพิมพ์	1,000 เล่ม
จัดพิมพ์โดย	สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ฝั่งทิศใต้ ชั้น 6 และ 7 120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 02 141 3800 โทรสาร 0 21439574 สายด่วนร้องเรียน 1377 อีเมล: help@nhrc.or.th
ข้อมูลเพิ่มเติม	www.nhrc.or.th

บทนำและความเป็นมา

“ ในสถานที่เล็ก ๆ ใกล้บ้านเล็กและใกล้มากจนไม่สามารถมองเห็นได้ ในแผนที่โลก สถานที่เล็ก ๆ แห่งนั้น เป็นโลกของปัจเจกบุคคล เป็นละแวกบ้าน ที่บุคคลอยู่อาศัยเป็นโรงเรียน หรือวิทยาลัยที่บุคคลได้เข้าเรียน เป็นโรงงาน ไร่ นา หรือสำนักงาน ที่บุคคลทำงาน สถานที่เหล่านี้เป็นที่ซึ่งบุรุษ สตรี และเด็กทุกคน ต่างมองหาความยุติธรรมที่เท่าเทียมกัน โอกาสที่เท่าเทียมกัน ศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกัน โดยปราศจากการแบ่งแยก ถ้าสิทธิเหล่านี้ไม่มีความหมายอยู่ ณ สถานที่นั้น ๆ สิทธิเหล่านี้ก็จะมีความหมายเพียงน้อยนิดในทุกแห่ง ถ้าพลเมืองไม่ช่วยกันยืนหยัด ปกป้องสิทธิเหล่านี้ให้อยู่ใกล้บ้าน ก็เปล่าประโยชน์ที่จะให้เกิดความก้าวหน้าในโลก ที่กว้างใหญ่ขึ้น”

คำกล่าวข้างต้นเป็นของ นางเอลินอร์ รูสเวลท์ ภริยาอดีตประธานาธิบดีแฟรงคลิน ดี รูสเวลท์ ของสหรัฐอเมริกา ที่กล่าวไว้เมื่อครั้งมีการร่างปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งต่อมาที่ประชุม สมัชชาสหประชาชาติอันประกอบด้วย ประเทศสมาชิกทั่วโลกจำนวน 48 ประเทศ รวมถึงประเทศไทยได้มี ข้อมติรับรองปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948) ถือเป็นจุดเริ่มต้น ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ที่บรรดาเหล่าสมาชิกประเทศในโลกได้สร้างเอกสารประวัติศาสตร์ ร่วมกัน เพื่อมุ่งหวังให้เกิดหลักการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแก่พลเมืองทั่วโลก

ในโลกใบนี้ เราทุกคนล้วนเติบโตมาบนพื้นฐานของความแตกต่างหลากหลาย ทั้งเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม เราอาจมีแนวความคิด ความเชื่อ ฐานะ รูปลักษณ์ ร่างกายที่แตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้ ไม่ใช่สิ่งที่ผิดปกติ ไม่ใช่ความน่ากลัวที่เราจะต้องแบ่งแยก กีดกัน แบ่งพรรคแบ่งพวก หากแต่เป็นธรรมชาติ ของความหลากหลาย ซึ่งเราทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข หากเรายึดมั่นในคุณค่าของ “สิทธิมนุษยชน” อันเป็นคุณธรรมสากล ซึ่งประกอบด้วย หลักการพื้นฐานอันมุ่งหวังให้เพื่อนมนุษย์พึงกระทำ ต่อกัน 4 ประการ ได้แก่

1. การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
2. การเชื่อมั่นในความเท่าเทียมของบุคคล โดยปราศจากการแบ่งแยก
3. การศรัทธาในสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
4. การปฏิบัติต่อผู้อื่นในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์เช่นเดียวกัน

หลักการสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน 4 ประการดังกล่าว ยังถือเป็นหลักการสำคัญในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งถือกำเนิดขึ้น เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้และเข้าใจร่วมกันในหลักการสิทธิมนุษยชน จนนำไปสู่การยอมรับและเกิดเป็นวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนขึ้นในที่สุดและเป็นหัวใจสำคัญยิ่งที่เราทุกคนควรจะได้ตระหนักและนำมาปรับใช้ในบริบทของตนเอง โดยเฉพาะครูบาอาจารย์ ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการก่อร่างสร้างฐานอันมั่นคงให้แก่สังคมโดยการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และตระหนักถึงคุณค่าของสิทธิมนุษยชนผ่านการประยุกต์ใช้ในบทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน และวิถีชีวิตประจำวัน

และเนื่องด้วยความสำคัญในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนตามหลักการสากล รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จึงได้บัญญัติให้มีองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมีหน้าที่และอำนาจสำคัญประการหนึ่งตามมาตรา 247 (5) ในการสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน มีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 27 (1) (2) และ (3) ในการส่งเสริม สนับสนุน ให้ความร่วมมือแก่บุคคล หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชน ในการศึกษา วิจัย เผยแพร่ความรู้และพัฒนาความเข้มแข็งด้านสิทธิมนุษยชน ส่งเสริม เผยแพร่ให้เด็ก เยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไปตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนของแต่ละบุคคลที่ทัดเทียมกัน และการเคารพในสิทธิมนุษยชนของบุคคลอื่น ซึ่งอาจแตกต่างกันในทางวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และศาสนา

ทั้งนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในฐานะสถาบันด้านสิทธิมนุษยชนระดับชาติ ตามที่กล่าวมาได้เล็งเห็นว่า การจะส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษาให้องกงามยั่งยืนนั้น จะต้องเร่งให้เกิดแนวทางอย่างเป็นระบบในการสร้างเสริมสิทธิมนุษยชนในสถานศึกษาทั่วประเทศ โดยการร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการซึ่งกำกับดูแลสถานศึกษาในสังกัดกว่า 30,000 แห่ง มีบุคลากรทางการศึกษา กว่า 400,000 คน

ซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนและให้การศึกษาระดับขั้นพื้นฐานแก่เด็กนักเรียนในประเทศไทยกว่า 7,000,000 คน ดังนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการส่งเสริมด้านสิทธิมนุษยชนกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อร่วมกันพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จากความมุ่งหมายดังกล่าว ทำให้เกิดการร่วมมือกันของภาคีเครือข่ายอันประกอบด้วย คณะทำงานด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน ผู้ชำนาญการ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คณะครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ อาจารย์จากสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล และบุคลากรจาก มูลนิธิฟรีดริช เนามัน ประเทศไทย ร่วมกันดำเนินการจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้ สิทธิมนุษยชนศึกษา ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านสิทธิมนุษยชน โดยยึดโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย รวมถึงการปลูกฝังเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนแทรกไปในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยกระบวนการจัดทำประกอบด้วยการประชุมร่วมกันเพื่อระดมความคิดเห็น การจัดทำ ตลอดจนการนำเสนอมีการนำไปปรับปรุง แก้ไขในภายหลัง อีกทั้งยังมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อร่างเอกสารดังกล่าว จากคณะครู อาจารย์ ทั้งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อให้เอกสารผ่านการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและเกิดความสมบูรณ์มากที่สุด

โดยหวังว่าจะทำให้เด็ก เยาวชนซึ่งเป็นอนาคตและพลังที่จะขับเคลื่อนประเทศในภายภาคหน้า ได้เกิดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนอย่างมีส่วนร่วม มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักว่าหลักการสิทธิมนุษยชน ทั้งการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเชื่อมั่นในความเท่าเทียมของบุคคล โดยปราศจากการแบ่งแยก การศรัทธาในสิทธิและเสรีภาพของบุคคล และการปฏิบัติต่อผู้อื่นในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์เช่นเดียวกัน โดยยืนอยู่บนธรรมชาติของความแตกต่างหลากหลายนั้นแท้จริงไม่ใช่แนวคิดตะวันตกที่ไกลตัว หากแต่หลักการต่าง ๆ ที่ปรากฏในปัญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ล้วนแต่สอดคล้องกับค่านิยมอันดีงามของสังคมไทย อาทิ ความเมตตา กรุณา ความมีน้ำใจ การแบ่งปัน ความปรองดอง เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่เราพบเจอในชีวิตประจำวันทั้งสิ้น

โดยทำยที่สุด คณะกรณณการสัทธิษิณษุชชแห่งชาติและภาศึศึเรื่อช่ายมุงหวังว่า คู่มือการจัดการเรียณรู้สัทธิษิณษุชชศึกษาเล่มนี้ จะทำให้อู้เกียวช้องทั้งครุผู้สอนและผู้เรียณเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักศณคตีด่านสัทธิษิณษุชชตีดตัว สามารถบูรณณาการสัทธิษิณษุชชให้อู้เข้าไปปรากฏอยู่ในวิถึปฏึบตีประจ่าวัน ทั้งภายในห้องเรียณและนอกห้องเรียณ นำไปปรับประยุกตีให้อู้เหมาะสมกับบริบทในครอบคร้ว โรงเรียณ ชุมชน และสังคณ เพื่อนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรณการเคารพลัษิณษุชชในสังคณไทยได้อ้อย่างมันคง ยั่งยึนสึบไป

สารบัญ

เรื่อง

แนวทางการนำคู่มือการจัดการเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษาไปใช้	9
โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้	16
หน่วยที่ 1 ครอบครัวของฉัน	27
กิจกรรมที่ 1 ใครเป็นใครในครอบครัว	28
กิจกรรมที่ 2 สมาชิกที่ดีของครอบครัว	33
2.1 บทบาท สิทธิ หน้าที่ในครอบครัว	33
2.2 เด็กดีมีหน้าที่	38
กิจกรรมที่ 3 กฎ กติกาในครอบครัว	42
กิจกรรมที่ 4 วิธีประชาธิปไตยในครอบครัว	45
4.1 ภาวะผู้นำและผู้ตามในครอบครัว	45
4.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	50
4.3 การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว	53
กิจกรรมที่ 5 การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	58
5.1 อยู่อย่างไร ใจเป็นสุข	58
5.2 ครอบครัวมีความสุข	60
5.3 พุดจาภาษาดอกไม้	62
หน่วยที่ 2 โรงเรียนของเรา	65
กิจกรรมที่ 1 ใครเป็นใครในโรงเรียน	66
กิจกรรมที่ 2 สมาชิกที่ดีของโรงเรียน	70
กิจกรรมที่ 3 กฎ ระเบียบของห้องเรียน	74
กิจกรรมที่ 4 กระบวนการประชาธิปไตย	77
4.1 ประชาธิปไตยเลือกผู้นำ	77
4.2 การเลือกผู้นำในห้องเรียน	80

สารบัญ

เรื่อง

กิจกรรมที่ 5	การยอมรับความคิดที่แตกต่าง	85
5.1	เข้าใจกัน	85
5.2	คิดต่างอย่างสร้างสรรค์	87
กิจกรรมที่ 6	การเคารพสิทธิ	91
6.1	คุณครูของฉัน	91
6.2	สิทธิฉัน สิทธิเธอ	95
6.3	ยื่นให้ปลอดภัย	99
หน่วยที่ 3	ชุมชนท้องถิ่น	103
กิจกรรมที่ 1	ชุมชนน่าอยู่	104
กิจกรรมที่ 2	บุคคลสำคัญในชุมชน	108
กิจกรรมที่ 3	กฎ ระเบียบในชุมชน	110
3.1	เรียนรู้กฎระเบียบ	110
3.2	ปรับใช้ในชีวิต	114
กิจกรรมที่ 4	ผู้แทนชุมชน	118
กิจกรรมที่ 5	ร่วมด้วยช่วยกัน	125
5.1	แบบอย่างดีมีค่ากว่าคำสอน	125
5.2	ร่วมกันทำ งานสำเร็จ	128
กิจกรรมที่ 6	จิตอาสา พัฒนาชุมชน	132
ภาคผนวก		139
	ตัวอย่างแบบวัดและประเมินผล	141
	รายชื่อคณะผู้จัดทำ	150
	รายชื่อคณะที่ปรึกษาและกองบรรณาธิการ	153

แนวทางการนำคู่มือการจัดการเรียนรู้ สัทธิมนุษยชนศึกษาไปใช้

การใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้สัทธิมนุษยชนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ป 1-3) เล่มนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้ประยุกต์การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับสัทธิมนุษยชนเข้าไปในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งมีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับสัทธิพื้นฐานของเด็กดังนี้คือ

ส 2.1 ป 1/1 บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน (ซึ่งมีสาระการเรียนรู้แกนกลางประกอบด้วย การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน เช่น ปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบของครอบครัวและโรงเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวและโรงเรียน มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีระเบียบ วินัย มีน้ำใจ ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน)

ส 2.2 ป 1/1 บอกโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกที่ดีในครอบครัวและโรงเรียน (ซึ่งมีสาระการเรียนรู้แกนกลาง ประกอบด้วย โครงสร้างของครอบครัวและความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว โครงสร้างของโรงเรียน ความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน)

ส 2.2 ป 1/2 ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน (ซึ่งมีสาระการเรียนรู้แกนกลาง ประกอบด้วย ความหมายและความแตกต่างของอำนาจตามบทบาท สิทธิ หน้าที่ในครอบครัวและโรงเรียน การใช้อำนาจในครอบครัวตามบทบาท สิทธิหน้าที่)

ส 2.2 ป1/3 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย (ซึ่งมีสาระการเรียนรู้แกนกลาง ประกอบด้วย กิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตยในครอบครัว เช่น การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในครอบครัว การรับฟังและแสดงความคิดเห็น กิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น เลือกหัวหน้าห้อง ประธานชุมนุม ประธานนักเรียน)

ส 2.1 ป2/1 ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน (ซึ่งมีสาระการเรียนรู้แกนกลาง ประกอบด้วย ข้อตกลงกติกา กฎ ระเบียบ หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในครอบครัว โรงเรียน และสถานที่สาธารณะ เช่น โรงภาพยนตร์ โบราณสถาน ฯลฯ)

ส 2.1 ป2/3 แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ (ซึ่งมีสาระการเรียนรู้แกนกลางประกอบด้วย การยอมรับความแตกต่างของคนในสังคมในเรื่องความคิดความเชื่อ ความสามารถและการปฏิบัติตนของบุคคลอื่นที่แตกต่างกัน เช่น บุคคลย่อมมีความคิดที่มีเหตุผล บุคคลย่อมมีความสามารถแตกต่างกัน ไม่พูดหรือแสดงอาการดูถูกรังเกียจผู้อื่นในเรื่องรูปร่างหน้าตา สีผิว สีมืดที่แตกต่างกัน)

ส 2.1 ป2/4 เคารพในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น (ซึ่งมีสาระการเรียนรู้แกนกลางประกอบด้วย สิทธิส่วนบุคคล เช่น สิทธิแสดงความคิดเห็น สิทธิเสรีภาพในร่างกาย สิทธิในทรัพย์สิน)

ส 2.2 ป2/1 อธิบายความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิกในครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (ซึ่งมีสาระการเรียนรู้แกนกลาง ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิกในครอบครัวกับชุมชน เช่น การช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน)

ส 2.2 ป3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย (ซึ่งมีสาระการเรียนรู้แกนกลาง ประกอบด้วยบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย)

1. วัตถุประสงค์ของคู่มือ

1.1 เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝังให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ตามกระบวนการประชาธิปไตยและการเคารพในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น

1.2 เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการสัทธิมนุชยชนเข้าไปในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง บทบาท หน้าที่ของสมาชิกและการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนตามกระบวนการประชาธิปไตย การเคารพ ในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น

2. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้

2.1.1 ด้านสภาพแวดล้อม ครูควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความแปลกใหม่ ไม่จำเจ มีการจัดห้องเรียนให้สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน และมีการจัดแสดงผลงานของนักเรียนเพื่อความภาคภูมิใจ ของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนครั้งต่อไป

2.1.2 การเตรียมการจัดกิจกรรม ครูจะต้องศึกษาคู่มือการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สัทธิมนุษยชนให้เข้าใจอย่างกระจ่างชัด เตรียมกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจน วิธีการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจใคร่เรียนรู้

2.2 บทบาทของครูผู้สอน

2.2.1 ครูผู้สอนจะต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียน มีคุณธรรมที่สำคัญคือความเมตตา กรุณา ช่วยเหลือ ชี้แนะนักเรียนในการเรียนรู้

2.2.2 มีการเตรียมตัวให้พร้อมต่อการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนประสบผลตามจุดประสงค์ ที่กำหนด

2.2.3 ใช้วิธีการสอน/เทคนิคการสอน ตามคู่มือ ฯ และอาจปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด

2.3 ลักษณะของกิจกรรม

ในคู่มือการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เล่มนี้จะใช้เทคนิคและกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่

2.3.1 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning : PBL)

2.3.2 กระบวนการกลุ่ม ฝึกให้นักเรียนได้รู้จักทำกิจกรรมร่วมกันเป็นพื้นฐานของวิถีชีวิตประชาธิปไตย มีผู้นำ มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลการปฏิบัติงาน ปรับปรุงและพัฒนางาน

2.3.3 การฝึกทักษะการคิด เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหา

การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวจะสอดคล้องกับ Active Learning ดังนี้

1. นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เช่น การร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตอบคำถาม การนำเสนอ การทำงานกลุ่ม การร่วมกันทำกิจกรรมการเรียนรู้หรือชิ้นงาน
2. นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการคิด เช่น การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดประเมินค่า คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. นักเรียนได้สร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น ออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างสรรค์ชิ้นงานหรือผลงาน นักเรียนได้ประเมินและพัฒนาตนเอง
4. นักเรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ร่วมกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามกระบวนการประชาธิปไตย

2.4 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างและพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ทั้งในขั้นการนำเข้าสู่บทเรียนที่จะช่วยสร้างบรรยากาศและเร้าความสนใจ หรือขั้นการดำเนินการจัดกิจกรรมที่ครูผู้สอนจะใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้กระตุ้นทักษะการคิดทั้งการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหาหรือคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายกับสิ่งที่เป็นนามให้กระจ่างชัดขึ้น

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ประกอบด้วย

1. ข่าว ภาพข่าว คลิปวิดีโอข่าว เหตุการณ์ปัจจุบันที่ครูสามารถปรับเปลี่ยนเป็นข่าวเหตุการณ์ในท้องถิ่นในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งนอกจากจะช่วยเร้าความสนใจแล้ว ครูยังสามารถใช้สื่อนี้เพื่อสอดแทรกทักษะการคิด ทักษะการเลือกรับและการรู้เท่าทันสื่อได้อย่างดียิ่ง
2. เกมประกอบการเรียนการสอน เป็นสื่อที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และสนุกสนาน ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยนำเกมที่นักเรียนเคยมีประสบการณ์มาปรับให้เข้ากับการเรียนการสอน
3. กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนใช้เป็นสื่อสร้างความเข้าใจได้ตรงตามจุดประสงค์และเหมาะสมกับวัยของนักเรียน
4. ใบความรู้ ใบกิจกรรม เป็นสื่อที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อเสริมความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียน และใบกิจกรรมที่ใช้เป็นแบบฝึกหัดหลากหลายรูปแบบที่ครูผู้สอนสามารถสะท้อนคิดและประเมินได้ว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดความตระหนักและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ถูกต้อง เหมาะสมมากน้อยเพียงใด
5. เอกสารความรู้สำหรับครู เป็นสื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อช่วยเสริมเนื้อหาที่ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนเนื้อหาที่สำคัญและจำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งจะต้องไม่เป็นการเพิ่มภาระให้กับครูผู้สอน

2.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ในคู่มือการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ลิทธิมนุษยชนเล่มนี้จะให้ความสำคัญกับการประเมินผล การเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเก็บข้อมูลต่างๆ จากการทำกิจกรรมอย่างไม่เป็นทางการ การดำเนินการดังกล่าวจะเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดการเรียน การสอน เป็นการเก็บข้อมูลการเรียนรู้และการปฏิบัติของนักเรียน ขณะที่นักเรียนกำลังทำกิจกรรมหรือภาระงานตามที่กำหนด ครูสังเกต ซักถาม จดบันทึก แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

หรือไม่ ควรปรับปรุงอะไร ครูอาจให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการทำกิจกรรม การนำเสนอผลงาน การพูดคุยระหว่างครูกับนักเรียนเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล เป็นต้น

วิธีการประเมิน ได้แก่

1. สังเกตพฤติกรรม เป็นการจัดเก็บข้อมูลจากการดู การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน โดยมีจุดประสงค์ชัดเจน ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมซึ่งมีทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งในแต่ละกิจกรรมครูสามารถนำแบบสังเกตพฤติกรรมในภาคผนวกไปประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม
2. การพูดคุย เป็นการสื่อสาร 2 ทาง ระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งสามารถดำเนินการเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อติดตามพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นประโยชน์ต่อการค้นหาข้อมูลของผู้เรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อเป็นการนำไปใช้พัฒนาในการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป
3. การใช้คำถาม ในแต่ละกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้จะมีตัวอย่างการใช้คำถามเพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด เช่น คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา คิดอย่างมีวิจารณญาณ
4. การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ บางกิจกรรมจะให้นักเรียนบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ ทำให้ครูทราบผลหรือความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน
5. การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ในกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนปฏิบัติจริงโดยมอบหมายภาระงานให้แก่ นักเรียน เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การจำลองสถานการณ์ การสืบค้น การนำเสนอผลงาน ซึ่งครูจะสังเกตวิธีการทำงานที่เป็นขั้นตอนและประเมินผลงานของนักเรียน

3. แนวคิดสำคัญของหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรม

คู่มือการจัดการเรียนรู้สัทธิมนุษยชนเล่มนี้ ประกอบด้วย 3 หน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สำหรับการจัดการเรียนรู้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้นำตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนคือ ส 2.1 ป 1/1, ส 2.2 ป1/1, ส 2.2 ป1/2, ส 2.2 ป1/3 มาเป็นหลักในการจัดกิจกรรม โดยเน้นให้นักเรียนเข้าใจถึงการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย เป็นการปูพื้นฐานการดำเนินชีวิตในสังคมซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างปกติสุข

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สำหรับการจัดการเรียนรู้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้นำตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน คือ ส 2.1 ป 2/1, ส 2.1 ป2/3, ส 2.1 ป2/4, ส2.2 ป2/1 มาเป็นหลักในการจัดกิจกรรม โดยเน้นให้นักเรียนปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน การยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ และการเคารพในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงมุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และการปฏิบัติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สำหรับการจัดการเรียนรู้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้นำตัวชี้วัดที่สามารถจะบูรณาการสิทธิมนุษยชนเข้าไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ คือ ส 2.2 ป 3/1 โดยเน้นให้นักเรียนรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย จึงต้องฝึกทักษะการใช้ชีวิต ทักษะการคิดและทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ เป็นต้น

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวนชั่วโมง
1	ครอบครัวของฉัน	กิจกรรมที่ 1 ใครเป็นใครในครอบครัว	ส.2.2 ป1/1 บอกโครงสร้างบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว 2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว	โครงสร้างบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว	1
		กิจกรรมที่ 2 สมาชิกที่ดีของครอบครัว	ส.2.1 ป1/1 บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว 2. วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว	การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว บทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเอง ในครอบครัว	1
		2.2 เด็กดีมีหน้าที่	ส.2.1 ป1/1 บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน ส.2.2 ป1/2 ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว 2. วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว 3. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว	ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว	1

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวนชั่วโมง
		กิจกรรมที่ 3 กฎ กติกา ในครอบครัว	ส.2.2 ป1/2 ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัว และโรงเรียน	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญ ของกฎ กติกาในครอบครัว 2. วิเคราะห์ผลของกฎปฏิบัติ ตามกฎ กติกาของสมาชิก ในครอบครัว 3. ปฏิบัติตนตามกฎ กติกาของ สมาชิกในครอบครัว	การปฏิบัติตามกฎ กติกาของสมาชิก ในครอบครัว	1
		กิจกรรมที่ 4 วิถีประชาธิปไตย ในครอบครัว 4.1 ก้าวสู่ผู้นำ และผู้ติดตามใน ครอบครัว	ส.2.2 ป1/3 มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจและทำกิจกรรม ในครอบครัวและโรงเรียน ตามกระบวนการประชาธิปไตย	1. เข้าใจ เห็นความสำคัญของ กระบวนการประชาธิปไตย ในครอบครัว 2. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และทำกิจกรรมในครอบครัว ตามกระบวนการประชาธิปไตย	กระบวนการ ประชาธิปไตย ในครอบครัว	1
		4.2 การมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ	ส.2.2 ป1/3 มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจและทำกิจกรรม ในครอบครัวและโรงเรียน ตามกระบวนการประชาธิปไตย	1. เข้าใจ เห็นความสำคัญของ กระบวนการประชาธิปไตย ในครอบครัว 2. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และทำกิจกรรมในครอบครัว ตามกระบวนการประชาธิปไตย	การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจตาม กระบวนการ ประชาธิปไตย	1

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวนชั่วโมง
		4.3 การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว	ส.2.2 ป1/3 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย	1. เข้าใจ เห็นความสำคัญของกระบวนการประชาธิปไตยในครอบครัว 2. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัว ตามกระบวนการประชาธิปไตย	การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวตามกระบวนการประชาธิปไตย	1
		กิจกรรมที่ 5 การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	ส.2.2 ป1/1 บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน	1. เข้าใจและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว 2. วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	1
		5.1 อยู่อย่างใจเป็นสุข	ส.2.2 ป1/1 บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว 2. เสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกในครอบครัวที่มีความสุข	ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	1
		5.2 ครอบครัวมีความสุข				

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวนชั่วโมง
2	โรงเรียนของเรา	5.3 พูดจาภาษา ดอกไม้	ส 2.2 ป1/1 บอกประโยชน์ และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี ของครอบครัวและโรงเรียน	<p>1. เข้าใจและเห็นความสำคัญ ของการพูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพ และไพเราะกับสมาชิกใน ครอบครัว</p> <p>2. วิเคราะห์ผลของการพูดด้วย ถ้อยคำที่สุภาพและไพเราะ กับสมาชิกในครอบครัว</p> <p>3. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวาจาและ ใช้ถ้อยคำที่สุภาพและไพเราะ กับผู้อื่น</p> <p>1. เข้าใจและเห็นความสำคัญ ของการเป็นสมาชิกในโรงเรียน</p> <p>2. วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของ สมาชิกในโรงเรียน</p> <p>1. เข้าใจบทบาทหน้าที่ของ สมาชิกในโรงเรียน</p> <p>2. เห็นความสำคัญของการ ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ สมาชิกในโรงเรียน</p> <p>1. เข้าใจและเห็นความสำคัญ ของกฎระเบียบของห้องเรียน</p> <p>2. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ ของห้องเรียน</p>	<p>ประโยชน์ของการ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิก ที่ดีของครอบครัว</p> <p>โครงสร้างความ สัมพันธ์ของสมาชิก ในโรงเรียน</p> <p>การปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของ โรงเรียน</p> <p>การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของห้องเรียน</p>	1

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวน ชั่วโมง
		กิจกรรมที่ 4 กระบวนการ ประชาธิปไตย 4.1 ประชาธิปไตย เลือกผู้นำ	ส 2.1 ป2/3 แสดงพฤติกรรม ในการยอมรับความคิด ความ เชื่อและการปฏิบัติของบุคคล อื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจาก อคติ	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญ ของการใช้สิทธิเลือกผู้นำ ในโรงเรียน 2. ปฏิบัติตนตามสิทธิบทบาท หน้าที่การใช้สิทธิเลือกผู้นำ ในโรงเรียน	กระบวนการ ประชาธิปไตย ในการเลือกผู้นำ	1
		4.2 การเลือก ผู้นำในห้องเรียน	ส 2.1 ป2/3 แสดงพฤติกรรม ในการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติ ของบุคคลอื่นที่แตกต่างกัน โดยปราศจากอคติ	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญ ของการใช้สิทธิเลือกหัวหน้า ห้อง 2. ปฏิบัติตนตามสิทธิบทบาท หน้าที่ของการใช้สิทธิเลือก หัวหน้าห้อง	การเลือกผู้นำ ในห้องเรียน	1

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวน ชั่วโมง
		กิจกรรมที่ 5 การยอมรับ ความคิดที่แตกต่าง 5.1 เข้าใจกัน	ส 2.1 ป2/3 แสดงพฤติกรรม ในการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติ ของบุคคลอื่นที่แตกต่างกัน โดยปราศจากอคติ	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญ ของการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติ ของบุคคลอื่นที่แตกต่างกัน โดยปราศจากอคติ 2. แสดงพฤติกรรมในการ ยอมรับความคิดของบุคคลอื่น ที่แตกต่างโดยปราศจากอคติ	การยอมรับความคิด ความเชื่อและการ ปฏิบัติของบุคคลอื่นที่ แตกต่างโดยปราศจาก อคติ	1
		5.2 คิดต่างอย่าง สร้างสรรค์	ส 2.1 ป2/3 แสดงพฤติกรรม ในการยอมรับความคิดความ เชื่อและการปฏิบัติของบุคคล อื่นที่แตกต่างโดยปราศจาก อคติ	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญ ของการยอมรับความคิด ความ เชื่อและการปฏิบัติของบุคคล อื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจาก อคติ 2. แสดงพฤติกรรมในการ ยอมรับความคิดของบุคคลอื่น ที่แตกต่างโดยปราศจากอคติ	การยอมรับความคิด ความเชื่อและการ ปฏิบัติของบุคคลอื่นที่ แตกต่างโดยปราศจาก อคติ	1

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวน ชั่วโมง
		กิจกรรมที่ 6 การเคารพลัทธิ 6.1 คุณครูของฉัน	ส 2.1 ป2/4 เคารพลัทธิ เสรีภาพของผู้อื่น	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญ ของการเคารพลัทธิของตนเอง และผู้อื่น 2. ปฏิบัติตนเป็นผู้เคารพ ในสิทธิของตนเองและสิทธิ ของผู้อื่น	การเคารพลัทธิของ ตนเองและผู้อื่น	1
		6.2 สิทธิฉัน สิทธิเธอ	ส 2.1 ป2/4 เคารพลัทธิ เสรีภาพของผู้อื่น	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญ ของการเคารพลัทธิของตนเอง และผู้อื่น 2. ปฏิบัติตนเป็นผู้เคารพ ในสิทธิของตนเองและสิทธิ ของผู้อื่น	การเคารพลัทธิของ ตนเองและผู้อื่น	1
		6.3 ยืนให้ ปลอดภัย	ส 2.1 ป2/4 เคารพลัทธิ เสรีภาพของผู้อื่น	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญ ของการเคารพลัทธิของตนเอง และผู้อื่น 2. ปฏิบัติตนเป็นผู้เคารพ ในสิทธิของตนเองและสิทธิ ของผู้อื่น	การเคารพลัทธิของ ตนเองและผู้อื่น	1

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวน ชั่วโมง
3	ชุมชนท้องถิ่น	กิจกรรมที่ 1 ชุมชนน่าอยู่	ส.2.2 ป3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	1. เข้าใจความหมายและเห็นความสำคัญของชุมชน 2. วิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนให้น่าอยู่	ความหมาย ความสำคัญของชุมชน	1
		กิจกรรมที่ 2 บุคคลสำคัญในชุมชน	ส.2.2 ป3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของบุคคลที่อยู่ในชุมชน 2. วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของบุคคลสำคัญที่มีส่วนช่วยพัฒนาชุมชน	บุคคลสำคัญในชุมชน	1
		กิจกรรมที่ 3 กฏระเบียบในชุมชน 3.1 เรียนรู้กฎระเบียบ	ส.2.2 ป3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	1. เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของกฎระเบียบในชุมชน 2. วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตามตามกฎระเบียบในชุมชน 3. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบในชุมชน	กฎระเบียบในชุมชน	1

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวน ชั่วโมง
		3.2 ปรับใช้ในชีวิต	ส.2.2 ป3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนใน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	1. เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของกฎระเบียบในชุมชน 2. วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติ ตามตามกฎระเบียบในชุมชน 3. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ ในชุมชน	กฎระเบียบในชุมชน	1
		กิจกรรมที่ 4 ผู้แทนชุมชน	ส.2.2 ป3/1 ระบุบทบาท หน้าที่ของสมาชิกของชุมชน ในกรมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่างๆ ตามกระบวนการ ประชาธิปไตย	1. เข้าใจและตระหนักถึงความ สำคัญของการเลือกตั้งผู้แทน ในชุมชน 2. วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของ การได้มาซึ่งตำแหน่งด้วยวิธี การเลือกตั้งกับการแต่งตั้ง ผู้แทนในชุมชน	การเลือกผู้แทนชุมชน ตามกระบวนการ ประชาธิปไตย	1
		กิจกรรมที่ 5 ร่วมด้วยช่วยกัน	ส.2.2 ป3/1 ระบุบทบาท หน้าที่ของสมาชิกของชุมชน ในกรมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่างๆ ตามกระบวนการ ประชาธิปไตย	1. เข้าใจและตระหนักถึงความ สำคัญของการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของชุมชน 2. วิเคราะห์แนวทางการ มีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ ต่อชุมชน 3. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตน ทำประโยชน์ให้กับชุมชน	การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของชุมชน	1
		5.1 แบบอย่างดีมี ค่ากว่าคำสอน				

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวน ชั่วโมง
		5.2 ร่วมกันทำ งานสำเร็จ	ส.2.2 ป3/1 ระบุบทบาท หน้าที่ของสมาชิกของชุมชน ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่างๆ ตามกระบวนการ ประชาธิปไตย	1. เข้าใจและตระหนักถึงความ สำคัญของการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมของชุมชน 2. วิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วม ร่วมในการทำประโยชน์ให้กับ ชุมชน 3. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตน ทำประโยชน์ให้กับชุมชน	การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของชุมชน	1
		กิจกรรมที่ 6 จิต อาสา พัฒนา ชุมชน	ส.2.2 ป3/1 ระบุบทบาท หน้าที่ของสมาชิกของชุมชน ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่าง ๆ ตามกระบวนการ ประชาธิปไตย	1. เข้าใจและตระหนักถึงความ สำคัญของการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของชุมชน 2. วิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วม ร่วมในการทำประโยชน์ให้กับ ชุมชน 3. เสนอกิจกรรมจิตอาสา พัฒนาชุมชนที่แสดงถึงการมี ส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน	กิจกรรมจิตอาสา พัฒนาชุมชน	1

A large, light-colored illustration of a girl with a friendly expression, wearing a white top with a bow. She is holding a large, shallow bowl. Inside the bowl, there is a detailed scene of a school with children playing, studying, and interacting. The background of the entire page is a repeating pattern of smaller versions of these school scenes.

หน่วยการเรียนรู้ที่

1

ครอบครัวของฉัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ครอบครัวของฉัน

กิจกรรมที่ 1 ใครเป็นใครในครอบครัว เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส.2.2 ป1/1 บอกโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูสร้างบรรยากาศด้วยการชวนสนทนาถึงสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนว่ามีใครบ้าง
2. ครูสรุปเชื่อมโยงถึงความสำคัญของสมาชิกในครอบครัว
3. นักเรียนดูคลิปวิดีโอเรื่อง “ครอบครัวสุขสันต์” แล้วให้นักเรียนเขียนสรุปในกระดาษแผ่นเล็กว่าสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนแต่ละคนประกอบด้วย ใครบ้าง และบุคคลเหล่านั้นมีความสำคัญและสัมพันธ์กันอย่างไร
4. ครูเขียนแผนผังสมาชิกในครอบครัวบนกระดานพร้อมอธิบายว่า ครอบครัวทั่วไปประกอบด้วยใครบ้าง บุคคลเหล่านั้นมีความสำคัญและสัมพันธ์กันอย่างไร
5. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ครูแจกหมวกกระดาษที่มีป้ายแสดงความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้าติดที่หน้าหมวก แล้วให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ที่กำหนด
  - 5.1 พ่อ แม่ไปส่งลูกที่โรงเรียน
  - 5.2 หลาน พาตา ยายไปทำบุญที่วัด
  - 5.3 ลุงกับป้าชวนหลานไปเที่ยวกับลูกของลุงกับป้า
6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงความสัมพันธ์ บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว
7. นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อร่วมเล่นเกมเปิดแผ่นป้าย ทายคำตอบ โดยนักเรียนทุกกลุ่มอ่านสถานการณ์ในใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ใครเป็นใครในครอบครัว เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของสมาชิก ในครอบครัว โดยให้แต่ละกลุ่ม (ตามลำดับ) เลือกหยิบบัตรคำถามและเลือกเปิด แผ่นป้าย

ตามหมายเลขในช่องตารางเกมให้ได้คำตอบที่สัมพันธ์กับบัตรคำถาม ถ้าเปิดแผ่นป้ายทายคำตอบได้ถูกต้อง จะได้ 1 คะแนน ถ้าเปิดป้ายทายคำตอบผิดได้ 0 คะแนน

8. ครูสรุปความรู้และผลการแข่งขัน ชื่นชมความร่วมมือในการทำกิจกรรมของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง และให้กำลังใจกลุ่มที่ได้คะแนนระดับรองลงมา

9. นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้เกี่ยวกับโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ความสำคัญและความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินชีวิตในสังคม

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. คลิปวิดีโอเรื่อง เพลงครอบครัวสุขสันต์ โดยสืบค้นจากระบบออนไลน์
2. ใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ใครเป็นใครในครอบครัว

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องคำนึงถึงนักเรียนส่วนหนึ่งที่อาจมีลักษณะครอบครัวที่แตกต่างออกไป เช่น ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวแตกแยกหรือหย่าร้าง เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและมีกิจกรรมที่ปฏิบัติต่อกันได้อย่างเหมาะสม

อภิธานศัพท์

1. บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิ หน้าที่อันเนื่องมาจากสถานภาพของบุคคล เนื่องจากบุคคลมีหลายสถานภาพในคนคนเดียว ฉะนั้นบทบาทของบุคคลจึงต้องปฏิบัติไปตามสถานภาพในสถานการณ์ตามสถานภาพนั้น ๆ

2. หน้าที่ หมายถึง กิจที่ต้องทำ หรือควรทำ เป็นสิ่งที่กำหนดให้ทำ หรือห้ามมิให้กระทำ ถ้าทำก็ จะก่อให้เกิดผลดี เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว หรือสังคมส่วนรวม

3. ครอบครัว เป็นหน่วยขนาดเล็กที่สุดของสังคม เป็นผู้สร้างและกำหนดสถานภาพ สิทธิ หน้าที่ของบุคคลอันพึงปฏิบัติต่อกันในสังคม เป็น สถาบันแห่งแรกในการถ่ายทอดและพัฒนาวัฒนธรรม

เพลง : ครอบครัวสุขสันต์

เนื้อร้อง/ทำนอง : ครรชิต สิงห์คำ

Chorus	ครอบครัวหนูมีกันอยู่มากมาย รวมกันได้ไว้เป็นครอบครัวเดียว อยู่ด้วยกัน ก็รักใคร่กลมเกลียว ใกล้ชิดกัน ทุกๆวันเรานั้นมีความสุข	
V.1	หนูรักคุณพ่อ กับคุณแม่เท่ากัน รักคุณปู่คุณย่าท่านเฝ้าคอยสั่งสอน	รักทุกวันตั้งแต่เช้าจนเข้านอน หวังโตขึ้นอยากให้เป็นคนดี
V.2	หนูรักคุณตากับคุณยายเช่นกัน ทั้งคุณลุงคุณป้า น้ำ อา ก็ใจดี	ชอบเล่นิทานให้ฟังสนุกดี พี่น้องล้วนมีน้ำใจ

------(Chorus) -----

V.3	หนูรักครอบครัวที่มีเมตตาต่อกัน ช่วยแบ่งปันและให้กำลังใจ พูดก็ไพเราะ ยิ้มให้กันทุกวันชื่นใจ ได้อยู่ใกล้ๆ ช่างสบายใจจริง	
Bridge	ความสุขอย่างนี้ไม่ต้องซื้อหา แค่ให้ความรักและทำความดี	ก็ไม่ต้องใช้จ่ายเงินมากมาย ให้กันทุกวัน

ใบกิจกรรมที่ 1.1

เรื่อง : ใครเป็นใครในครอบครัว

สถานการณ์จำลอง

พ่อ...เล่าให้ฟังว่า

ปู่อิน แต่งงานกับ ย่าอร ที่จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2500 ปู่มีลูก 5 คน คือ ลุงอู๊ด ป้าอ้อย พ่ออู๊ด อาแอ๊ด และอาแอ้ว ขณะที่พ่อไปทำงานที่กรุงเทพฯ พ่อพบกับแม่แต้ว รักกัน โดยตาน้อย และยายสอน ยอมรับพ่อเป็นลูกเขย พ่อมีลูก 3 คน คือ ตัน ต่อ และต้อยคือผมเอง ส่วนน้าตุ้มมีลูกชื่อ เตย และเรียนที่เดียวกับผม ครอบครัวของเราจึงเป็นครอบครัวใหญ่

บัตรคำถาม

บุคคลในบัตรคำถามต่อไปนี้ มีบทบาทในครอบครัวอย่างไร

บัตรคำถามที่ 1	อิน
บัตรคำถามที่ 2	อร
บัตรคำถามที่ 3	อู๊ด
บัตรคำถามที่ 4	อ้อย
บัตรคำถามที่ 5	อู๊ด
บัตรคำถามที่ 6	แอ๊ด
บัตรคำถามที่ 7	แต้ว
บัตรคำถามที่ 8	น้อย
บัตรคำถามที่ 9	สอน
บัตรคำถามที่ 10	ตัน
บัตรคำถามที่ 11	ต่อ
บัตรคำถามที่ 12	ต้อย
บัตรคำถามที่ 13	ตุ้ม
บัตรคำถามที่ 14	เตย
บัตรคำถามที่ 15	แอ้ว
บัตรคำถามที่ 16	ผมเอง

เกม : เปิดป้ายทายคำตอบ

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16

หมายเหตุ คำตอบด้านหลังแผ่นป้ายแต่ละหมายเลข คือ บทบาทที่แสดงความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา พ่อ พี่ น้อง เป็นต้น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ครอบครัวของฉัน

กิจกรรมที่ 2 สมาชิกที่ดีของครอบครัว

กิจกรรมที่ 2.1 บทบาท สิทธิ หน้าที่ในครอบครัว เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป1/1 บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน

ส 2.2 ป1/2 ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว
2. วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว
3. ปฏิบัติตนตามบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนดูภาพลูกช่วยคุณแม่ทำงานบ้าน แล้วชวนสนทนาว่า
  - 1.1 ใครเคยช่วยคุณแม่ทำงานบ้านบ้างและทำงานอะไร
  - 1.2 นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรในการช่วยคุณแม่ทำงานบ้าน
2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเชื่อมโยงถึงการช่วยเหลือคุณแม่ทำงานบ้านถือเป็นบทบาทหน้าที่ของสมาชิกที่ดีในครอบครัว
3. นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของบทบาท หน้าที่ พร้อมกับยกตัวอย่างบทบาท หน้าที่ที่นักเรียนปฏิบัติในครอบครัว
4. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบกิจกรรมที่ 2.1.1 เรื่อง แม่จำ...หนูขอโทษ แล้วร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนด
5. นักเรียนแต่ละคนช่วยกันเล่าเรื่องราวที่เป็นข้อสรุปจากการอภิปรายของกลุ่ม โดยครูและสมาชิกกลุ่มอื่นให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงผลของการปฏิบัติตนตามบทบาท หน้าที่ของสมาชิกที่ดีในครอบครัว เพราะเราทุกคนมีบทบาท หน้าที่ในครอบครัว เพื่อให้เกิดการพัฒนา

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพลูกช่วยคุณแม่ทำงานบ้าน
2. ใบกิจกรรมที่ 2.1.1 เรื่อง แม่จำ...หนูขอโทษ

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

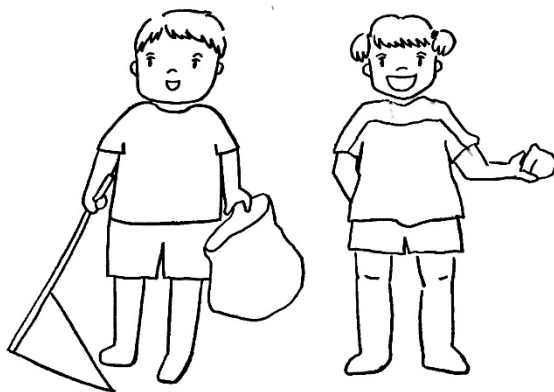
ครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนประเมินตนเองหรือเขียนบันทึกสั้น ๆ เพื่อฝึกนิสัยให้นักเรียนได้ช่วยเหลือทำงานบ้าน ซึ่งถือเป็นการฝึกนิสัยความรับผิดชอบ การรู้จักช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นและการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

อภิธานศัพท์

-

ภาพประกอบการเรียน

ใบกิจกรรมที่ 2.1.1 เรื่อง แม่จำ...หนูขอโทษ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์แล้วร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนด

สถานการณ์ที่ 1

- สมพร นั่งเล่นตุ๊กตา
- ที่มุมห้องมีตุ๊กตาทูกตา ของเล่นไว้เป็นระเบียบ
- ที่โต๊ะทำการบ้าน มีสมุด หนังสือ ปากกาวางเป็นระเบียบ

สถานการณ์ที่ 2

- สมชายนั่งเล่นเกมคอมพิวเตอร์
- ห้องของสมชายรกรุงรัง ไม่เป็นระเบียบ มีเสื้อผ้า ถอดทิ้งไว้มุมห้อง
- โต๊ะทำการบ้านมีหนังสือ สมุด ปากกา กระดาษวางไม่เป็นระเบียบ

ประเด็นในการวิเคราะห์จากภาพ

1. ใครปฏิบัติตนตามบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

สมพร

สมชาย

2. คำพูดว่า “แม่จำ...หนูขอโทษ” ควรเป็นคำพูดของใคร

สมพร

สมชาย

3. เหตุการณ์ที่เป็นที่มาของคำพูด คืออะไร

1. เกือบของเล่นเข้าที่

2. นั่งเล่นเกมตลอดเวลา

3. ห้องรกรุงรัง ไม่เป็นระเบียบ

4. แยกสมุด หนังสือไว้บนโต๊ะ

5. ถอดเสื้อผ้าไว้มุมห้อง

4. แนวทางการแก้ไข เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ตามสถานการณ์ ควรทำอะไร ใช้สถานการณ์ตามแบบที่มี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ครอบครัวของฉัน

กิจกรรมที่ 2 สมาชิกที่ดีของครอบครัว

กิจกรรมที่ 2.2 เด็กดีมีหน้าที่ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป1/1 บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน

ส 2.2 ป1/2 ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว
2. วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว
3. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนเลือกภาพที่แสดงถึงการมีส่วนช่วยเหลือคุณพ่อคุณแม่ในการทำงานบ้าน แล้วสุ่มนักเรียนตอบว่าตนมีหน้าที่ในครอบครัวอย่างไร
  2. ครูเปิดเพลง หน้าที่เด็ก ให้นักเรียนร่วมร้องเพลงคลอตามแล้วชวนสนทนาด้วยคำถาม
    - 2.1 หน้าที่เด็กตามเนื้อเพลงนี้มีกี่ข้อ อะไรบ้าง
    - 2.2 นักเรียนสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามเนื้อเพลงได้กี่ข้อ ข้อใดบ้าง
    - 2.3 หน้าที่เด็กที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้นอกจากที่กล่าวมาแล้ว มีอะไรบ้าง
  3. นักเรียนดูคลิปวิดีโอหรือภาพเกี่ยวกับ หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวเพื่อสรุปเชื่อมโยงให้เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว
  4. ครูสุ่มนักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิดว่า ถ้าสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว จะเกิดผลอย่างไรและถ้าไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่จะเกิดผลอย่างไร
  5. นักเรียนร่วมกันกำหนดหัวข้อและเกณฑ์การประเมินในใบกิจกรรมที่ 2.2.1 เรื่องการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพที่แสดงถึงการมีส่วนช่วยเหลือคุณพ่อคุณแม่ในการทำงานบ้าน
2. เพลง หน้าที่เด็ก
3. ใบกิจกรรมที่ 2.2.1 เรื่อง การประเมินการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น
4. ประเมินการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ เป็นสิ่งที่ครูควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ ด้วยตนเอง

อภิธานศัพท์

-

เพลง..หน้าที่เด็ก

ประพันธ์เนื้อร้องโดย ช่อม ปัญญาพรรค
ทำนองโดย เอื้อ สุทรสนาน

เด็กเอ๋ย..เด็กดี ต้องมีหน้าที่ 10 อย่างด้วยกัน

เด็กเอ๋ย..เด็กดี ต้องมีหน้าที่ 10 อย่างด้วยกัน

- หนึ่ง...นับถือศาสนา
- สอง...รักษาธรรมเนียมมั่น
- สาม...เชื่อพ่อแม่ครูอาจารย์
- สี่...วาจาต้องสุภาพอ่อนหวาน
- ห้า...ยึดมั่นกตัญญู
- หก...เป็นผู้รู้รักการงาน
- เจ็ด...ต้องศึกษาให้เชี่ยวชาญ ต้องมานะบากบั่น ไม่เกียจไม่คร้าน
- แปด...รู้จักออมประหยัด
- เก้า...ต้องซื่อสัตย์ตลอดกาล น้ำใจนักกีฬากล้าหาญ ให้เหมาะกับกาล สมัยชาติพัฒนา
- สิบ...บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ รู้บาปบุญคุณโทษ สมบัติชาติต้องรักษา

เด็กสมัยชาติพัฒนา จะเป็นเด็กที่พา ชาติไทยเจริญ

เด็กเอ๋ย..เด็กดี ต้องมีหน้าที่ 10 อย่างด้วยกัน

เด็กเอ๋ย..เด็กดี ต้องมีหน้าที่ 10 อย่างด้วยกัน

ใบกิจกรรมที่ 2.2.1

เรื่อง : การประเมินการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนกำหนดหัวข้อรายการประเมินและประเมินตนเองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

ที่	รายการ	การปฏิบัติ	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
	(ตัวอย่าง)		
1	ตื่นเช้าเก็บเครื่องนอนเรียบร้อยด้วยตนเอง		
2	อาบน้ำ แปรงฟันให้สะอาด		
3	กวาด เช็ดถูพื้นบ้านหรือห้องนอนของตนเอง		
4	เก็บของเล่นให้เข้าที่ที่กำหนด		
5	ทำการบ้านด้วยตนเอง		
6	ช่วยทำงานบ้านเช่น ล้างจาน รดน้ำต้นไม้ ทิ้งขยะ		
7	เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสอนของบิดามารดา		
8	กลับจากโรงเรียนถึงบ้านตามกำหนดเวลา		
9	ไม่ดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือใช้เครื่องมือสื่อสาร ถ้ายังทำการบ้านหรือทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จ		
10	มีกริยามารยาทที่ถูกต้องเหมาะสม		
11	อื่น ๆ โปรดระบุ.....		

ลงชื่อ.....ผู้ปฏิบัติ

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง

เกณฑ์การปฏิบัติ	การปฏิบัติ
ดี	ปฏิบัติได้ 8 ข้อขึ้นไป
พอใช้	ปฏิบัติได้ 5-7 ข้อขึ้นไป
ปรับปรุง	ปฏิบัติได้ต่ำกว่า 1-4 ข้อ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ครอบครัวของฉัน

กิจกรรมที่ 3 กฎ กติกาในครอบครัว เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป1/2 ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของกฎ กติกาในครอบครัว
2. วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตามกฎ กติกาของสมาชิกในครอบครัว
3. ปฏิบัติตนตามกฎ กติกาของสมาชิกในครอบครัว

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนดูภาพ “พฤติกรรมนักเรียน” ที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของบ้านและโรงเรียน เช่น ไม่ตั้งใจเรียน ตื่นนอนสาย จำนวน 3 ภาพแล้วสุ่มนักเรียนตอบตามความรู้สึกที่มีต่อภาพแต่ละภาพ

2. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามกระตุ้นความคิดว่า

2.1 นักเรียนรู้สึกอย่างไร ถ้าน้องเล่นของเล่นแล้วไม่เก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

2.2 นักเรียนรู้สึกอย่างไร ถ้าย่านสกปรก วางของไม่เป็นระเบียบ

2.3 นักเรียนจะแก้ปัญหาอย่างไร ถ้าพี่ไม่ยอมล้างจาน โดยอ้างว่าทำการบ้านยังไม่เสร็จ

3. นักเรียนดูภาพหรือคลิปวิดีโอเรื่อง สอนหนูมีระเบียบวินัย แล้วสรุปเชื่อมโยงถึงความสำคัญของกฎ กติกาในครอบครัว

4. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มบอกกฎ กติกาที่เป็นข้อปฏิบัติของสมาชิกในครอบครัวแล้วครูเขียนสรุปบนกระดาน

5. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามกระตุ้นความคิดว่า ถ้าสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตามกฎ กติกาที่สมาชิกในครอบครัวร่วมกันกำหนด จะเกิดผลอย่างไร และถ้าไม่ปฏิบัติตามกฎ กติกาที่สมาชิกในครอบครัวร่วมกันกำหนด จะเกิดผลอย่างไร

6. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดหัวข้อและเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติตนตามกฎ กติกาของสมาชิกในครอบครัวในใบกิจกรรมที่ 3.1 เรื่องการประเมินการปฏิบัติตนตามกฎ กติกาของสมาชิกในครอบครัว

7. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงการปฏิบัติตามกฎ กติกาของสมาชิกในครอบครัว นำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพพฤติกรรมนักเรียน จำนวน 3 ภาพ
2. คลิปวิดีโอเรื่อง... ระเบียบวินัยเป็นสิ่งสำคัญ โดยสืบค้นจากระบบออนไลน์

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น
4. การประเมินการปฏิบัติตนตามกฎ กติกาของสมาชิกในครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

1. ครูควรจัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติตนตามกฎ กติกาของสมาชิกในครอบครัวที่มีส่วนช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีด้วยการใช้คำพูด ท่าทาง และการกระทำอย่างเหมาะสมกับบุคคลตามบทบาทและกาลเทศะ จะทำให้สมาชิกในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2. ครูควรเน้นย้ำให้เข้าใจถึงความสำคัญของครอบครัวที่ประกอบด้วยสมาชิกอยู่ร่วมกันหลายคน ซึ่งแต่ละคนมีความคิดและลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนั้นการปฏิบัติตามกฎ กติกาในครอบครัวจึงเป็นความสำคัญและจำเป็นเพื่อให้เกิดความปลอดภัยและความสุขร่วมกัน

อภิธานศัพท์

1. กฎ หมายถึง ข้อบังคับ ที่อยู่ในความเป็นจริง เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน
2. กติกา หมายถึง กฎเกณฑ์หรือข้อตกลงที่บุคคลตั้งแต่ ๒ ฝ่ายขึ้นไป กำหนดขึ้นเป็นหลักปฏิบัติ

ใบกิจกรรมที่ 3.1

เรื่อง : การประเมินการปฏิบัติตนตามกฎ กติกาของสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันกำหนดหัวข้อรายการประเมินและประเมินตนเองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามกฎ กติกาของสมาชิกในครอบครัว

ที่	รายการ	การปฏิบัติ	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
	(ตัวอย่าง)		
1	ทำงานบ้านที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จเรียบร้อยก่อนที่จะทำกิจส่วนตัว เช่น เล่นเกม ดูทีวี ฟังเพลง		
2	จะออกนอกบ้านขอไปทำรายงาน หรือไปเที่ยวกับเพื่อนต้องได้รับอนุญาตก่อนไปทุกครั้ง		
3	ขออนุญาตทุกครั้งที่ต้องใช้เงินซื้อสิ่งของ		
4	ไม่ยืมเงินหรือขโมยเงิน		
5	ไม่พูดก้าวร้าวด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพ หยาดคาย		
6	อื่น ๆ โปรดระบุ.....		

ลงชื่อ..... ผู้ปฏิบัติ

ลงชื่อ..... ผู้ปกครอง

เกณฑ์การปฏิบัติ	การปฏิบัติ
ดี	ปฏิบัติได้ 4 ข้อขึ้นไป
พอใช้	ปฏิบัติได้ 2-3 ข้อ
ปรับปรุง	ปฏิบัติได้เพียง 1 ข้อ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ครอบครัวของฉัน

กิจกรรมที่ 4 วิธีประชาธิปไตยในครอบครัว

กิจกรรมที่ 4.1 ภาวะผู้นำและผู้ตามในครอบครัว เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส.2.2 ป1/3 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของกระบวนการประชาธิปไตยในครอบครัว
2. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวตามกระบวนการประชาธิปไตย

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูสร้างบรรยากาศด้วยการทักทายด้วยคำพูดและใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส พร้อมกับบอกล่าว่า “วันนี้ ครูมีนิทานมาเล่าให้ฟัง ”
2. ครูเล่านิทานเรื่อง “เด็กดีรักประชาธิปไตย” ต่อจากนั้นให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามจากนิทาน ดังนี้
  - 2.1 เด็กดีในเรื่องนี้คือใคร ยกตัวอย่างการกระทำ
  - 2.2 ผู้นำในครอบครัวนี้มีลักษณะเด่นในเรื่องใด ยกตัวอย่างการกระทำ
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสำคัญของการทำกิจกรรมในครอบครัวตามภาวะผู้นำและผู้ตามตามกระบวนการประชาธิปไตย
4. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มร่วมเล่นเกมเก็บธงโดยให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้นำกลุ่มที่คิดว่ามีความสามารถ 1 คน
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมศึกษาประชุมวางแผนการเล่นในใบกิจกรรมที่ 4.1.1 เรื่อง กติกาการเล่น เกมเก็บธง
6. สมาชิกแต่ละกลุ่มเล่นเกมเก็บธง

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตอบคำถามกระตุ้นความคิดว่า
  - 7.1 เพราะเหตุใด กลุ่มที่ชนะจึงสามารถทำคะแนนได้ในระดับที่สูง
  - 7.2 เพราะเหตุใด กลุ่มที่แพ้ จึงไม่สามารถทำคะแนนได้ในระดับที่สูง
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสำคัญของภาวะความเป็นผู้นำของพ่อ แม่ และภาวะผู้ตามของลูกตามวิถีประชาธิปไตยโดยเน้นการปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่และสิทธิของตนที่ทำให้ครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง เด็กดีรักประชาธิปไตย
2. ใบกิจกรรมที่ 4.1.1 เรื่อง กติกาการเล่นเก็บบัง
3. ชงหลายสี

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาวะผู้นำ-ผู้ตาม เพื่อจะได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดการยอมรับบทบาทของผู้อื่น เช่น พ่อ แม่ที่มีอำนาจในการอบรม สั่งสอน ให้อุปการะเลี้ยงดู และถ้าลูกไม่ปฏิบัติตาม ผู้เป็นพ่อแม่ก็มีสิทธิที่จะลงโทษได้ตามความเหมาะสม

อภิธานศัพท์

1. ประชาธิปไตย คือ ระบอบการปกครองของรัฐซึ่งการบริหารอำนาจรัฐมาจากเสียงข้างมากของพลเมือง โดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนโดยตรงหรือผ่านผู้แทนที่ตนเลือกไปใช้อำนาจแทน
2. กิจกรรมประชาธิปไตยในครอบครัว คือ กิจกรรมที่สมาชิกในครัวได้ร่วมมือกันทำตามบทบาทหน้าที่ของตน มีการปฏิบัติตามหน้าที่ของผู้นำและผู้ตามที่ดี มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมโดยยึดถือเสียงข้างมาก มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับเสียงข้างมากที่มีเหตุผลถูกต้องและรับฟังเหตุผลของเสียงส่วนน้อย ยอมรับข้อตกลงของคนส่วนใหญ่

ความรู้สำหรับครู

ประชาธิปไตย มีหลักการพื้นฐาน 6 ประการ คือ

1. อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน คือ เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน

2. หลักสิทธิและเสรีภาพ โดย **สิทธิ** คือ ประโยชน์ที่บุคคลพึงได้รับตามกฎหมาย เช่น บุคคลมีสิทธิได้รับการศึกษา การรักษาพยาบาล มีสิทธิในทรัพย์สินของตน ส่วน **เสรีภาพ** คือ ทุกคนมีอิสระในการทำอะไรก็ได้ตามที่ตนต้องการแต่ต้องไม่ผิดกฎหมาย และไม่กระทบต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม โดยไม่ละเมิดเสรีภาพของผู้อื่น เช่น เสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การจัดตั้งพรรคการเมือง เป็นต้น

3. หลักความเสมอภาค ในสังคมประชาธิปไตย แม้คนจะแตกต่างกันเรื่องเพศผิวพรรณ ชนชั้น ถิ่นที่อยู่อาศัย ศาสนาหรืออุดมการณ์ทางการเมือง แต่ทุกคนจะมีความเท่าเทียมกันโดยกฎหมาย โดยเฉพาะในเรื่องต่อไปนี้

3.1 ความเสมอภาคทางการเมือง ทุกคนมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ถ้ามีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายและทุกคนมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้อย่างเท่าเทียมกัน

3.2 ความเสมอภาคทางโอกาส คือ ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา การรักษาพยาบาล การประกอบอาชีพการงาน และการรับการบริหารรัฐอย่างเท่าเทียมกัน

4. หลักภราดรภาพ คือ การที่มนุษย์มีความรักความผูกพันกันฉันท์พี่น้อง ไม่แบ่งแยกภูมิภาค ถิ่นที่อยู่อาศัย ไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ชนชั้น เพศ ผิวพรรณ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจกัน ไม่เอา رأดเอาเปรียบกัน

5. หลักเหตุผล คือ คนในสังคมต้องรู้จักรับฟังเหตุผลของผู้อื่น ไม่ถือดีดึงเอาความคิดเห็นของตนจนคนอื่นมองเราเป็นคนมีมิจฉาปฏิวัติ

6. หลักนิติธรรม คือ การปกครองโดยกฎหมาย ทุกคนเสมอภาคกันตามกฎหมาย ทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันไม่มีการเลือกใช้กฎหมายกับคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, คู่มือพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย, (กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, 2558), 10 - 11.

นิทานเรื่อง เด็กดีรักประชาธิปไตย

เรียบเรียงโดย จินตนา วีรเกียรติสุนทร

หนูนิดและพีโหม่งมีพ่อเป็นช่างก่อสร้างส่วนแม่เป็นสาวโรงงาน พ่อแม่เป็นคนที่ยกย่องชื่นชมแข่งสู้จักเก็บออม เมื่อมีลูกสองคนพ่อแม่มีความฝันจะให้ลูกได้เรียนหนังสือในระดับสูง ๆ จะได้มีงานทำสบาย ๆ หนูนิดกับพีโหม่งเป็นเด็กที่เรียนดีขยันขันแข็งมีน้ำใจต่อผู้อื่นเพราะแม่สอนลูกให้กล้าแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น แม่เรียกครอบครัวตัวเองว่าครอบครัวประชาธิปไตย เวลารับประทานอาหารมือเย็นสมาชิกทุกคนจะรับประทานอาหารร่วมกัน พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

เย็นวันหนึ่งในขณะที่กำลังตั้งวงรับประทานอาหาร พ่อก็คุยเรื่องค่าครองชีพที่กำลังพุ่งสูงขึ้น รายจ่ายในครอบครัวมากกว่ารายรับที่ได้ พ่อให้ลูก ๆ ช่วยกันออกความเห็นว่าจะทำอย่างไร ทั้งหนูนิดและพีโหม่งมีความเห็นตรงกันว่าต้องช่วยกันประหยัด พ่อแม่ยิ้มอย่างพอใจ “หนูนิดจะประหยัดได้อย่างไรลูก”

“หนูนิดจะไม่ซื้อของที่ไม่น่าจำเป็นค่ะ ไม่รับประทานขนมกรอบแกรบก็จะมีเงินเหลือวันละ 5 บาท”

“พีโหม่งจะไม่ซื้อของเล่น และไม่ดื่มน้ำอัดลม ก็จะลดรายจ่ายเช่นกัน”

“ลูก ๆ ออกความเห็นกันแล้ว ตานี้พ่อล่ะนะ พ่อจะรับงานพิเศษ ใครจ้างงานนอกเวลา บ้านใครหลังคารั่ว กระจ่างแตก ท่อประปาแตก รับทำด้วยฝีมือประณีต คิตราคาไม่แพงนักลูกๆเห็นด้วยไหม”

“เห็นด้วยค่ะ ครับ” ลูกพูดพร้อม ๆ กัน

“แม่เป็นสมาชิกในครอบครัวเมื่อทุกคนมีแนวทางลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ แม่ก็ยินดีที่จะให้ความร่วมมือ แม่จะทำถุงผ้าไปขายเดี๋ยวนี้เขานิยมใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกที่แม่ทำถุงผ้าใช้เองเพื่อน ๆ ที่ทำงานเห็น เขาก็มาคุยอยู่ถ้าแม่มีเวลาเพื่อน ๆ เขาจะรับซื้อไปขายต่อด้วย”

ทุกคนปรบมือพร้อม ๆ กัน

“ตกลงนะเราจะเริ่มต้นกันตั้งแต่พรุ่งนี้นะ พ่อดีใจที่ทุกคนมีความเห็นที่ตีให้ความร่วมมือกัน พ่อรักทุกคนนะ”

ใบกิจกรรมที่ 4.1.1 เรื่อง กติกาการเล่นเกม “เก็บธง”

คำชี้แจง ให้สมาชิกทุกกลุ่มอ่านกติกาการเล่น “เกมเก็บธง” ให้เข้าใจ

กติกาการเล่นเกม “เก็บธง”

1. กำหนดเวลาการเล่นเกม กลุ่มละ 5 นาที
2. ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นำจะยืนหัวแถวและผู้ทำหน้าที่เก็บธงจะยืนอยู่ท้ายแถว
3. สมาชิกทุกคนในกลุ่มปิดตาด้วยผ้า ยกเว้นผู้นำไม่ถูกปิดตา
4. ขณะที่เล่นเกม ห้ามทุกคนพูด ถ้าผิดกติกาจะปรับแพ้
5. หน้าที่ของผู้นำคือ พาสมาชิกเดินนำไปตามจุดที่ปักธง และสมาชิกคนสุดท้ายทำหน้าที่เก็บธง โดยธงแต่ละสีจะมีคะแนนไม่เท่ากัน
  - ธงสีแดง เท่ากับ 5 คะแนน
  - ธงสีเหลือง เท่ากับ 4 คะแนน
  - ธงสีเขียว เท่ากับ 3 คะแนน
  - ธงสีฟ้า เท่ากับ 2 คะแนน
  - ธงสีขาว เท่ากับ 1 คะแนน
  - ธงสีดำ เท่ากับ 0 คะแนน
6. เมื่อได้ยินสัญญาณหมดเวลา ต้องหยุดการเล่นทันที
7. กรรมการกลางทำหน้าที่นับคะแนนจากธงที่เก็บได้และรายงานผลการแข่งขันบนกระดาน
8. ครูสรุปผลการแข่งขันพร้อมกับชวนสนทนาด้วยคำถามว่า
นักเรียนได้ข้อคิดอย่างไรกับการร่วมกิจกรรมนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ครอบครัวของฉัน

กิจกรรมที่ 4 วิธีประชาธิปไตยในครอบครัว

กิจกรรมที่ 4.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส.2.2 ป.1/3 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจ เห็นความสำคัญของกระบวนการประชาธิปไตยในครอบครัว
2. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวตามกระบวนการประชาธิปไตย

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนเลือกภาพการแต่งกายไปในสถานที่ต่างๆ ให้สัมพันธ์กับสถานที่ที่ไปทำกิจกรรม พร้อมกับบอกเหตุผล

2. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามต่อไปนี้

- 2.1 นักเรียนเคยเห็นคนที่แต่งกายไม่เหมาะสมไปในสถานที่ต่างๆ หรือไม่อย่างไร
- 2.2 นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคนที่แต่งกายไม่เหมาะสมไปในสถานที่ต่างๆ
- 2.3 นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายในการไปทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองหรือไม่อย่างไร

2.4 ถ้านักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายด้วยตนเอง นักเรียนมีหลักในการเลือกอย่างไร

3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวตามกระบวนการประชาธิปไตย

4. นักเรียนเลือกเข้ากลุ่มตามความสมัครใจเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และกลุ่มที่ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ตามสถานการณ์ที่กำหนดในใบกิจกรรมที่ 4.2.1 เรื่อง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

5. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเล่าถึงผลจากการวิเคราะห์ตามใบกิจกรรมที่ 4.2.1

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัว ตามกระบวนการประชาธิปไตยและตามอนุสัญญาสิทธิเด็กว่า เราทุกคนมีสิทธิในการดำรงชีวิต และมีชีวิตอยู่อย่างมีเสรีภาพและความปลอดภัย

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการแต่งกายไปในสถานที่ต่างๆ
2. ใบกิจกรรมที่ 4.2.1 เรื่อง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

ครูควรเน้นย้ำถึงการแต่งกายที่ถูกต้องตามกาลเทศะ ทั้งนี้เพื่อเป็นการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมอันดีงามแล้ว ยังแสดงถึงการเคารพต่อบุคคล และสถานที่ด้วย

อภิธานศัพท์

“การมีส่วนร่วม” หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนด นโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน

ใบกิจกรรมที่ 4.2.1

เรื่อง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกเข้ากลุ่มตามความสมัครใจ และร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ตามที่กำหนด

กลุ่มที่ 1 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

กลุ่มที่ 2 ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

สถานการณ์

ในชีวิตประจำวัน นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่จะไปเกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัวหรือไม่ อย่างไร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ครอบครัวของฉัน

กิจกรรมที่ 4 วิธีประชาธิปไตยในครอบครัว

กิจกรรมที่ 4.3 การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส.2.2 ป1/3 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจ เห็นความสำคัญของกระบวนการประชาธิปไตยในครอบครัว
2. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวตามกระบวนการประชาธิปไตย

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูติดบัตรข้อความแล้วให้นักเรียนเลือกเข้ากลุ่มตามข้อความที่นักเรียนเคยประสบมา “ใครเคยมีประสบการณ์ร่วมในเหตุการณ์ที่มีคำพูดเหล่านี้บ้าง”
  - 1.1 ลูกไม่ต้อง เดียวพ่อกับแม่ทำเอง
  - 1.2 มา เดียวแม่ทำให้เร็วกว่า
  - 1.3 ลูกไม่ต้องไปสวนสัตว์กับเพื่อน เดียวพ่อกาไปเอง ปลอดภัยกว่า
2. ครูให้นักเรียนเล่าถึงความรู้สึกเมื่อได้ยินคำพูดเหล่านั้น
3. นักเรียนดูภาพการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว 3 ภาพ เช่น ช่วยลดน้ำต้นไม้ ช่วยกวาดบ้าน พร้อมกับให้เล่าถึงประสบการณ์และความรู้สึกที่ได้ร่วมกิจกรรมเหล่านั้น
4. นักเรียนเล่าถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในครอบครัว 2 ประเภทที่แตกต่างกันตามข้อ 1 ไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในครอบครัว และ ข้อ 3 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในครอบครัว
5. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านสถานการณ์จำลองในใบกิจกรรมที่ 4.3.1 เรื่องการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว แล้วร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด

6. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างกิจกรรมที่สมาชิกในครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
7. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากบทเรียนและเชื่อมโยงถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของครอบครัว และสอดคล้องกับสิทธิเด็กเรื่องการมีส่วนร่วมว่า เด็กทุกคนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น แสดงออก ได้รับการตอบสนองจากผู้ใหญ่และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อตนเอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. บัตรข้อความ 3 ข้อความ
2. ภาพการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวจำนวน 3 ภาพ
3. ใบกิจกรรมที่ 4.3.1 เรื่องการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การนำเสนอผลงาน
4. การแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณเองได้รับการยอมรับและเคารพในความคิดเห็นของเด็กจากผู้ใหญ่ จะเป็นการหล่อหลอมให้เด็กได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีเหตุผล มีกาลเทศะ รู้ว่าอะไรควรไม่ควร เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ซึ่งการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมจะช่วยลดช่องว่างทางสังคมได้

ความรู้สำหรับครู

การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว หมายถึง การใช้เวลาที่มีคุณภาพของครอบครัว คือ เวลาที่สมาชิกในครอบครัวได้อยู่ร่วมกัน และมีการเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างเอาใจใส่ เป็นพื้นฐานสำคัญต่อพัฒนาการและความอยู่ดีมีสุขของลูก พ่อแม่สามารถช่วยลูกให้เรียนรู้ถึงชีวิตในสังคมเพื่อให้ลูกเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ การที่พ่อแม่อยู่พร้อมหน้าในครอบครัว เด็กจะเรียนรู้ความสัมพันธ์ การแบ่งปันและเรียนรู้ที่จะรักผู้อื่น

บัตรข้อความ

ลูกไม่ต้อง เดี่ยวพ่อกับแม่ทำเอง

มา เดี่ยวแม่ทำให้เร็วกว่า

ลูกไม่ต้องไปสวนสัตว์กับเพื่อน เดี่ยวพ่อพาไปเอง ปลอดภัยกว่า

ใบกิจกรรมที่ 4.3.1 เรื่อง ทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว

คำชี้แจง อ่านบทสนทนาแล้วตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด

ขณะรับประทานอาหารตอนเย็น คุณพ่อได้แจ้งให้ทุกคนเตรียมวางแผนว่า จะไปเที่ยวหรือทำอะไรในช่วงวันหยุดยาวสุดสัปดาห์ นี้

วันนี้ คุณพ่อถามพวกเราว่า

พ่อ

อาทิตย์นี้เรามีวันหยุดยาวติดต่อกันถึง 4 วัน ลองคิดดูว่าเราจะทำอะไรกันดี

ไปขอนแก่นนะคะหนูอยากไปดูไดโนเสาร์ ค่ะ

จ๊อบ

จ๊อบ

ผมอยากอยู่บ้านครับ ผมอยากปลูกผักสวนครัว เพื่อนบอกว่า
ผักสวนครัวปลูกง่าย ไม่มีสารพิษ ผมอยากลองบ้างครับ

พ่อ

อ้าว !วันหยุดทั้งที จ๊อบอยากอยู่บ้านหรือ แล้วแม่ล่ะ

แม่ว่า จะชวนพ่อและลูกๆ ไปสูดอากาศบริสุทธิ์ที่วังน้ำเขียว

แม่

พ่อ

อ้าว ! เห็นไม่ตรงกันเลย ทำไงดีละ แต่ว่าพ่อยังไม่ได้บอกแผนของพ่อเลยนะ
ซึ่งพ่อก็คงไม่ใช่สิทธิ์จ๊ะ จะตามใจพวกเรา ดีไหม

พ่อจ๋า แม่จ๋า หนูว่าปลูกต้นไม้ ปลูกเมื่อไรก็ได้
พี่จ๊อบนะ ไปเที่ยวกันเถอะ นะ นะ นะ

จ๊อบ

จ๊อบจ๋า เอางี้มัย เราไปเที่ยวกันก่อน พอกลับมา
แม่จะช่วยจ๊อบปลูกผัก คงไม่เข้าไปนะ

แม่

พ่อ

พ่อเห็นด้วยนะ เพราะโอกาสดีๆ ที่เราจะได้หยุดหลายวัน แบบนี้ไม่มีบ่อยนัก
เราจะได้เที่ยวแบบสบายๆ ไม่เหนื่อยมาก ซึ่งถ้าจ๊อบอยากไปดูสวนสัตว์ แล้วมาสูดอากาศบริสุทธิ์
หลายๆ วันที่โคราช จ๊อบว่าไง

จ๊อบ

ตกลงครับ ถ้าทุกคนเห็นด้วย ผมจำได้ว่า เพื่อนผมบอกว่า ที่วังน้ำเขียวก็มี
แปลงปลูกผักธรรมชาติ ปลอดภัย ผมขอไปดูด้วยนะครับ

เรียบเรียงโดย : วัธนีย์วรรณ อูราสุข

ตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด

1. การทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวนี้แสดงถึงการมีส่วนร่วมอย่างไร
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวหรือไม่ อย่างไร ยกตัวอย่าง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ครอบครัวของฉัน

กิจกรรมที่ 5 การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว เวลา 1 ชั่วโมง

กิจกรรมที่ 5.1 อยู่อย่างไรใจเป็นสุข

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส.2.2 ป1/1 บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว
2. วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนทำกิจกรรม “พับๆ ฉีกๆ” โดยปฏิบัติตามคำบอกของครู ดังนี้
  - 1.1 แจกกระดาษ A 4 คนละ 1 แผ่น
  - 1.2 กลับตาแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง ห้ามถามขณะทำกิจกรรม
  - 1.3 พับครึ่งกระดาษแล้วฉีกมุมขอบล่างออก
  - 1.4 พับครึ่งอีกครั้งแล้วฉีกมุมขวาบนออก
  - 1.5 พับครึ่งอีกครั้งแล้วฉีกมุมซ้ายล่างออก
2. นักเรียนดูผลงานจากการปฏิบัติตามคำสั่ง พร้อมกับถามนักเรียน ดังนี้
  - 2.1. คำสั่งที่ให้ปฏิบัติแต่ละข้อ ยากหรือง่าย
  - 2.2. คำสั่งให้ปฏิบัติเหมือนกัน แต่ทำไม่ผลงานออกมาจึงแตกต่างกัน
  - 2.3. ครูอธิบายสรุปเชื่อมโยงให้เห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขบนความคิด

ที่เหมือนและต่างกัน

3. นักเรียนที่เป็นเพื่อนสนิทกัน 3 คู่ออกมาเล่นเกม “ความเหมือน ความแตกต่าง” โดยฟังคำถามและเขียนคำตอบในกระดาษ ดังนี้

- 3.1 สีที่ชอบ
- 3.2 กีฬาที่ชอบ
- 3.3 อาหารที่ชอบ

4. ครูและนักเรียนสรุปเพื่อเชื่อมโยงให้เห็นว่า การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขบนความชอบที่เหมือนและแตกต่างกัน

5. นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวที่ทำให้สมาชิกในครอบครัวอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. กระดาษ A 4

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

ครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางร่างกาย อารมณ์ ความคิด ความเชื่อ และสติปัญญา ซึ่งจะเป็พื้นฐานของการสร้างความเข้าใจที่ดีและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

อภิธานศัพท์

-

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ครอบครัวของฉัน

กิจกรรมที่ 5 การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว เวลา 1 ชั่วโมง

กิจกรรมที่ 5.2 ครอบครัวมีความสุข

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป1/1 บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว
2. เสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกในครอบครัวที่มีความสุข

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนดูภาพครอบครัวที่มีความสุข และครอบครัวที่มีปัญหา ครอบครัวละ 3 ภาพ พร้อมกับให้เล่าเรื่องสั้นๆ จากภาพ
2. นักเรียนร่วมตอบคำถาม ดังนี้
  - 2.1 สิ่งที่บ่งบอกว่าครอบครัวนั้นมีความสุขหรือมีปัญหาคืออะไร
  - 2.2 นักเรียนอยากอยู่ในครอบครัวแบบไหน เพราะเหตุใด
3. แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติเรื่อง ครอบครัวมีความสุข
4. สมาชิกแต่ละกลุ่มประชุมและซักซ้อมการแสดงบทบาทสมมติตามที่ได้รับมอบหมาย โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ
5. สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงสถานการณ์บทบาทสมมติ
6. ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผล ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
7. นักเรียนวาดภาพระบายสีครอบครัวตามจินตนาการพร้อมตั้งชื่อภาพ และนำผลงานติดที่ป้ายนิเทศ
8. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความสำคัญและแนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ซึ่งจะส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ภาพครอบครัวที่มีความสุข กับครอบครัวที่ทะเลาะเบาะแว้ง

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงบทบาทสมมติ
4. การแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงกรอบความคิดตามจินตนาการด้วยการวาดภาพระบายสี เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ทำให้ทราบถึงแนวคิดและมโนภาพเกี่ยวกับครอบครัวของนักเรียน
2. การจัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของครอบครัวว่า คนเราจะอยู่คนเดียวไม่ได้ ต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เมื่อจำเป็นต้องอยู่ร่วมกันกับคนจำนวนมาก เราจึงต้องรู้จักการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมกับการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวหรือสังคมนั้น

อภิธานศัพท์

-

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ครอบครัวของฉัน

กิจกรรมที่ 5 การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

กิจกรรมที่ 5.3 พูดจาภาษาดอกไม้ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป1/1 บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการพูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพและไพเราะกับสมาชิกในครอบครัว
2. วิเคราะห์ผลของการพูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพและไพเราะกับสมาชิกในครอบครัว
3. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวาจาและใช้ถ้อยคำที่สุภาพและไพเราะกับผู้อื่น

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้คำพูดที่สุภาพไพเราะ พร้อมกับชวนสนทนาว่าการพูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพและไพเราะ จะทำให้ผู้อื่นรู้สึกอย่างไร
2. ครูเล่านิทานเรื่อง “ปูพูดไพเราะ” แล้วร่วมสนทนากับนักเรียนว่า ข้อคิดที่ได้จากการฟังนิทานเรื่อง ปูพูดไพเราะ
3. นักเรียนดูภาพที่สื่อความหมายถึงการพูดจาสุภาพ หรือคลิปวิดีโอเรื่อง “เด็กดีต้องพูดดี” เพื่อฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ว่า การพูดจาสุภาพและไพเราะนั้น มีวิธีพูดกับใคร อย่างไร
4. ครูสุ่ม นักเรียนเล่าประสบการณ์การพูดจาไพเราะในสถานการณ์ต่างๆ ให้เพื่อนฟัง
5. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิดว่า ถ้านักเรียนพูดจาด้วยถ้อยคำที่สุภาพและไพเราะจะเกิดผลอย่างไร และถ้านักเรียนพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพ ไม่ไพเราะ จะเกิดผลอย่างไร
6. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 5.3.1 เรื่อง พูดจาไพเราะ
7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการพูดจาสุภาพและไพเราะ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและยังเป็นการรักษาวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง ปูพุดไฟเราะ โดยสืบค้นจากระบบออนไลน์
2. คลิปวิดีโอเรื่อง เด็กดีต้องพุดดี โดยสืบค้นจากระบบออนไลน์
3. ใบกิจกรรมที่ 5.3.1 เรื่อง พุดจาไฟเราะ

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การตรวจใบกิจกรรมที่ 5.3.1

ข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมที่นักเรียนได้ฝึกการใช้คำพุดที่สุภาพและไฟเราะในสถานการณ์ต่างๆ เป็นการฝึกให้นักเรียนได้ใช้คำพุดที่สุภาพถูกต้องเหมาะสมและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

อภิธานศัพท์

พุดจาภาษาดอกไม้ หมายถึง การพุดที่เข้าองค์ประกอบ ดังนี้

1. เป็นคำสุภาพ คือพุดด้วยภาษาที่สุภาพ มีความไฟเราะในถ้อยคำ
2. พุดแล้วมีประโยชน์ คือมีประโยชน์ต่อผู้ฟังในการนำไปคิดหรือปฏิบัติในทางสร้างสรรค์
3. พุดด้วยจิตที่มีเมตตา คือพุดด้วยจิตใจที่มีความปรารถนาดีต่อผู้ฟัง มีความจริงใจต่อผู้ฟัง
4. พุดได้ถูกกาลเทศะ คือพุดในสถานที่เหมาะสม และในเวลาที่เหมาะสม

ใบกิจกรรมที่ 5.3.1 เรื่องการพูดจาไพเราะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนระบายสี ในช่องบทสนทนาที่เป็นคำตอบต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. นักเรียนพบคุณครูตอนเช้า : .....คุณครู

2. นักเรียน : ผมขอ.....ขึ้นห้องเรียนก่อนนะค่ะ/ครับ

3. นักเรียน : .....ค่ะ/ครับ

A large, faint illustration of a young girl with dark hair and a bow in her hair, smiling and holding a large white bowl. Inside the bowl, there is a detailed scene of a school with children playing, a teacher, and buildings. The background is a repeating pattern of smaller versions of the same school scene.

หน่วยการเรียนรู้ที่

2

โรงเรียนของเรา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โรงเรียนของเรา

กิจกรรมที่ 1 ใครเป็นใครในโรงเรียน เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป2/1 อธิบายความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิกในครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการเป็นสมาชิกในโรงเรียน
2. วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูสร้างบรรยากาศด้วยการสนทนากับนักเรียนว่า
“เมื่อเช้า นักเรียนมาโรงเรียน นักเรียนพบใครบ้าง คนเหล่านั้นกำลังทำอะไร อย่างไร”
2. นักเรียนร่วมกันสรุปว่า บุคคลที่อยู่ภายในโรงเรียนมีใครบ้าง ครูช่วยเพิ่มเติมคำตอบให้สมบูรณ์
3. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมโดยให้มีจำนวนกลุ่มเท่ากับตามคำตอบในข้อ 2
4. ตัวแทนสมาชิกแต่ละกลุ่มเลือกหยิบสลากบทบาทของบุคคลที่กลุ่มต้องดำเนินกิจกรรมการสังเกตและสัมภาษณ์บุคคลตามสลากที่หยิบได้ตามประเด็น ดังนี้
  - 4.1 บุคคลภายในโรงเรียนที่กลุ่มรับผิดชอบในการศึกษาข้อมูล คือใคร
  - 4.2 บทบาทหน้าที่ของบุคคลนั้นทำอะไร อย่างไร
  - 4.3 ถ้าโรงเรียนไม่มีบุคคลตามที่กลุ่มศึกษาจะเกิดปัญหาและผลกระทบหรือไม่ อย่างไร
  - 4.4 นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรกับบุคคลนั้นๆ ในฐานะสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
5. ตัวแทนสมาชิกแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน สมาชิกกลุ่มอื่นร่วมแสดงความคิดเห็น
6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมว่า โรงเรียนประกอบด้วยบุคคลต่างๆ ที่มาอยู่ร่วมกัน ทุกคนต่างมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ทุกคนต้องทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด
7. นักเรียนอ่านใบความรู้ที่ 1.1 เรื่อง พระบรมราโชวาท พร้อมกันและช่วยกันสรุปความรู้เรื่องหน้าที่ว่ามีความหมายว่าอะไร และจะต้องปฏิบัติอย่างไร
8. นักเรียนทุกคนนำความรู้ที่ได้จากการนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่มมาสรุปเป็นแผนผังความคิดในใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ใครทำอะไรในโรงเรียน

9. ครูอธิบายสรุปเชื่อมโยงกับชีวิตจริงว่า ในชีวิตจริง เราทุกคนจะมีบทบาทที่แตกต่างกันไป คำว่า “บทบาท” หมายถึง การทำหน้าที่ตามที่สังคมกำหนด เช่น เมื่ออยู่โรงเรียน เราต้องปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ซึ่งจะมีผลต่อการสร้างวินัยในสังคมด้วย

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 1.1 เรื่อง พระบรมราโชวาท
2. ใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ใครทำอะไรในโรงเรียน

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น
4. การนำเสนอผลงาน
5. การประเมินความสามารถในการอ่าน
6. การประเมินการสรุปความรู้เป็นแผนผังความคิด

ข้อเสนอแนะ

ครูควรนำสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมประสบการณ์ตรงให้นักเรียน

อภิธานศัพท์

1. สิทธิ หมายถึง ประโยชน์หรืออำนาจของบุคคลที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองมิให้มีการละเมิดรวมทั้งบังคับการให้เป็นไปตามสิทธิในกรณีที่มีการละเมิดด้วย

2. บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิ หน้าที่อันเนื่องมาจากสถานภาพของบุคคล เนื่องจากบุคคลมีหลายสถานภาพในคนคนเดียว ฉะนั้นบทบาทของบุคคลจึงต้องปฏิบัติตามสถานภาพในสถานการณ์ตามสถานภาพนั้น ๆ

3. หน้าที่ หมายถึง กิจที่ต้องทำ หรือควรทำ เป็นสิ่งที่กำหนดให้ทำ หรือห้ามมิให้กระทำ ถ้าทำก็จักก่อให้เกิดผลดี เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว หรือสังคมส่วนรวม

ใบความรู้ที่ 1.1
เรื่อง พระบรมราโชวาท

“ทุกคนต่างมีหน้าที่ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า ทำเฉพาะหน้าที่นั้น เพราะว่าถ้าคนใดทำหน้าที่เฉพาะของตัว โดยไม่มองดูคนอื่นงานก็ ดำเนินไปไม่ได้ เพราะเหตุว่างานทุกงาน จะต้องพาดพิงกัน จะต้องเกี่ยวโยงกัน ฉะนั้น แต่ละคนจะต้องรู้ถึงงานของผู้อื่นแล้ว ช่วยกันทำ”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
พระราชทานแก่คณะบุคคล
ต่าง ๆ ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย
วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๓

ใบกิจกรรมที่ 1.1
เรื่อง ใครทำอะไรในโรงเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่มมาสรุปเป็นแผนผังความคิด

ใครทำอะไรในโรงเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โรงเรียนของเรา

กิจกรรมที่ 2 สมาชิกที่ดีของโรงเรียน

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป2/1 อธิบายความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิกในครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน
2. เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม แล้วให้นั่งเป็นกลุ่ม
2. ครูแจกหมวกกระดาษให้สมาชิกทุกคน ซึ่งหมวกแต่ละใบจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนี้
  - 2.1 หมวกกระดาษแบบที่ 1 มีสัญลักษณ์รูปพระอาทิตย์
  - 2.2 หมวกกระดาษแบบที่ 2 มีสัญลักษณ์รูปพระจันทร์ติดอยู่
  - 2.3 หมวกกระดาษแบบที่ 3 และ 4 มีสัญลักษณ์รูปดาวติดอยู่
3. ครูชี้แจงกติกาการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในใบกิจกรรมที่ 2.1 เรื่อง กติกาการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
  - 3.1 สมาชิกของแต่ละกลุ่มสวมหมวกสัญลักษณ์รูปพระอาทิตย์ 1 คน สวมหมวกรูปสัญลักษณ์พระจันทร์ 1 คน และสวมหมวกสัญลักษณ์รูปดาว 2 คน
  - 3.2 สมาชิกภายในกลุ่มมีหน้าที่แตกต่างกันตามสัญลักษณ์รูปของหมวก ดังนี้
    - 3.2.1 นักเรียนที่สวมหมวกสัญลักษณ์รูปพระอาทิตย์ มีหน้าที่ไปเรียนรู้วิธีการพับกระดาษเป็นรูปหน้าสุนัขจิ้งจอกจากครู แล้วนำมาสอนสมาชิกคนอื่นๆ ภายในกลุ่ม
    - 3.2.2 นักเรียนที่สวมหมวกสัญลักษณ์รูปพระจันทร์ มีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้สมาชิกภายในกลุ่ม ด้วยการเดินไปรับกระดาษที่จะนำไปพับมาให้เพื่อนๆ ในกลุ่ม และนำกระดาษที่พับเสร็จเรียบร้อยแล้วไปส่งครู
    - 3.2.3 นักเรียนที่สวมหมวกสัญลักษณ์รูปดาว มีหน้าที่เรียนรู้วิธีการพับกระดาษเป็นรูปหน้าสุนัขจิ้งจอกจากนักเรียนที่สวมหมวกรูปพระอาทิตย์ และมีหน้าที่พับกระดาษให้สำเร็จตามจำนวนที่ครูกำหนด

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติหน้าที่ของตนตามสัญลักษณ์รูปของหมวก โดยมีภารกิจ คือ ต้องพับกระดาษเป็นรูปหน้าสุนัขจิ้งจอก จำนวน 10 ชิ้น กลุ่มที่พับได้ถูกต้องและส่งก่อนเป็นกลุ่มแรก กลุ่มนั้นจะเป็นผู้ชนะ กลุ่มใดที่ไม่ปฏิบัติตามกติกา เช่น ทำหน้าที่แทนกัน หรือ ทำหน้าที่แทนสมาชิกคนอื่น จะถูกตัดสิทธิ์ออกจากการแข่งขัน

5. ครูกล่าวชื่นชมกลุ่มที่ชนะการปฏิบัติกิจกรรมแล้วอธิบายสรุปเชื่อมโยงกับชีวิตจริงว่าในชีวิตจริงเราทุกคนต่างมีบทบาทหน้าที่ที่เปรียบเหมือนหมวกที่สวมอยู่มีสัญลักษณ์รูปแตกต่างกัน ไม่ว่าจะที่บ้าน โรงเรียน หรือชุมชน ทุกคนจะมีบทบาทที่แตกต่างกันไป คำว่า “บทบาท” หมายถึง การทำหน้าที่สังคมกำหนด เช่น เมื่ออยู่โรงเรียน เราเป็นนักเรียน มีหน้าที่ที่สำคัญคือการตั้งใจเรียน เป็นต้น

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หมวกกระดาษที่มีสัญลักษณ์รูปพระอาทิตย์ พระจันทร์ ดาวติดอยู่
2. กระดาษ
3. ใบกิจกรรมที่ 2.1 เรื่องกติกาการปฏิบัติกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การประดิษฐ์หมวกกระดาษที่พับเป็นรูปหน้าสุนัขจิ้งจอก

ข้อเสนอแนะ

1. ครูสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือวิธีการได้ตามบริบทและความเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ และมีความเข้าใจตรงตามจุดประสงค์

2. ครูควรเน้นย้ำให้นักเรียนเข้าใจว่าทุกคนมีบทบาทที่แตกต่างกันไปในแต่ละสังคม ซึ่งในแต่ละบทบาทก็จะมีสิทธิที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นการสอนให้นักเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้นักเรียนรับรู้ถึงสิทธิของตนเองในสังคม และรู้จักเคารพในสิทธิของผู้อื่น

อภิธานศัพท์

-

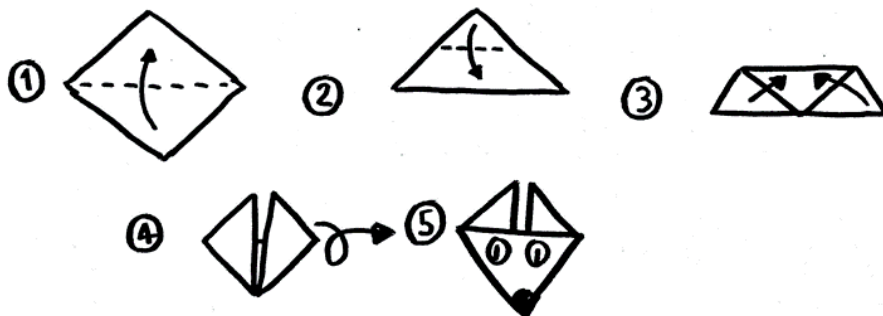
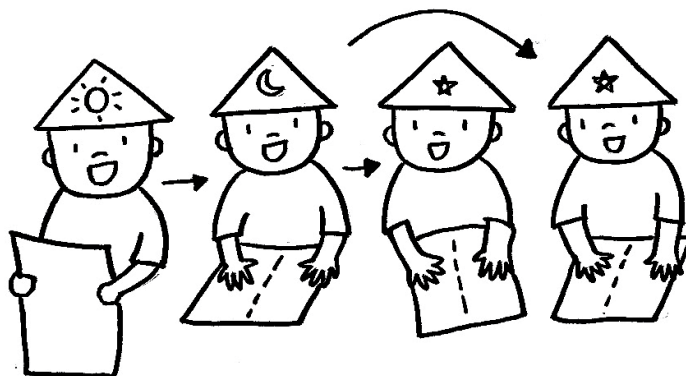

ใบกิจกรรมที่ 2.1

เรื่อง กติกาการปฏิบัติกิจกรรม

1. สมาชิกของแต่ละกลุ่มสวมหมวกสัญลักษณ์รูปพระอาทิตย์ 1 คน สวมหมวกรูปสัญลักษณ์พระจันทร์ 1 คน และสวมหมวกสัญลักษณ์รูปดาว 2 คน
2. สมาชิกภายในกลุ่มมีหน้าที่แตกต่างกันตามสัญลักษณ์รูปของหมวก ดังนี้
  - 2.1 นักเรียนที่สวมหมวกสัญลักษณ์รูปพระอาทิตย์ มีหน้าที่ไปเรียนรู้วิธีการพับกระดาษเป็นรูปหน้าสุนัขจิ้งจอกจากครู แล้วนำมาสอนสมาชิกคนอื่นๆ ภายในกลุ่ม
  - 2.2 นักเรียนที่สวมหมวกสัญลักษณ์รูปพระจันทร์ มีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้สมาชิกภายในกลุ่ม ด้วยการเดินไปรับกระดาษที่จะนำไปพับมาให้เพื่อนๆ ในกลุ่ม และนำกระดาษที่พับเสร็จเรียบร้อยแล้วไปส่งครู
  - 2.3 นักเรียนที่สวมหมวกสัญลักษณ์รูปดาว มีหน้าที่เรียนรู้วิธีการพับกระดาษเป็นรูปหน้าสุนัขจิ้งจอกจากนักเรียนที่สวมหมวกรูปพระอาทิตย์ และมีหน้าที่พับกระดาษให้สำเร็จตามจำนวนที่ครูกำหนด

ตัวอย่างภาพกิจกรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โรงเรียนของเรา

กิจกรรมที่ 3 กฎระเบียบของห้องเรียน

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป2/1 ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎระเบียบและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของกฎระเบียบของห้องเรียน
2. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของห้องเรียน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนดูภาพที่สื่อถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบในห้องเรียน เช่น ภาพการช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนตามตารางประจำวัน เป็นต้น จากนั้นใช้คำถามกระตุ้นความคิด เพื่อให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า

- 1.1 นักเรียนรู้หรือไม่ ว่าคนในภาพกำลังทำงานอะไรอยู่
- 1.2 ทำไมพวกเขาจึงต้องช่วยกันทำงานนั้น
- 1.3 ถ้าพวกเขาไม่ช่วยกันทำงานนั้น จะมีผลอย่างไร

2. ครูสรุปเชื่อมโยงว่า การช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน ถือเป็นการทำงานตามกฎระเบียบของห้องเรียน ซึ่งเป็นกฎระเบียบที่เกิดจากการยอมรับของคนในสังคมและยังแสดงถึงการเคารพกฎและกติกาของสังคมที่เราอยู่ ดังนั้นทุกคนจึงมีส่วนร่วมในการสร้างกฎระเบียบในห้องเรียน เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ “กฎระเบียบที่อยากให้มีในห้องเรียน” และใช้สิทธิด้วยการยกมือแสดงถึงการยอมรับ โดยครูและนักเรียนเป็นผู้รวบรวมและนับคะแนนกฎระเบียบที่นักเรียนเสนอที่ได้คะแนนสูงเป็นลำดับที่ 1 ถึง 5 นำมาใช้เป็นกฎระเบียบในห้องเรียน

4. นักเรียนเข้ากลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คนตามความสมัครใจ เพื่อจัดทำแผ่นป้ายข้อความและภาพประกอบแสดงกฎระเบียบของห้องเรียน ตามขนาดที่เหมาะสมกับงบประมาณและสถานที่ติดตั้ง

5. ตัวแทนสมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมประชุมวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน ดังนี้
  - 5.1 จัดแบ่งหัวข้อกฎระเบียบของห้องเรียนที่แต่ละกลุ่มต้องรับผิดชอบ
  - 5.2 กำหนดสถานที่ที่นำแผ่นป้ายข้อความและภาพประกอบกฎระเบียบห้องเรียนไปติดตั้ง
6. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันประเมินผลตามแบบประเมินที่ร่วมกันจัดทำขึ้น

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพที่สื่อถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบในห้องเรียน เช่น ภาพการช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนตามตารางเวรประจำวัน

การวัดและประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น
4. การประเมินผลงานการประดิษฐ์แผ่นป้ายแสดงกฎระเบียบของห้องเรียน

ข้อเสนอแนะ

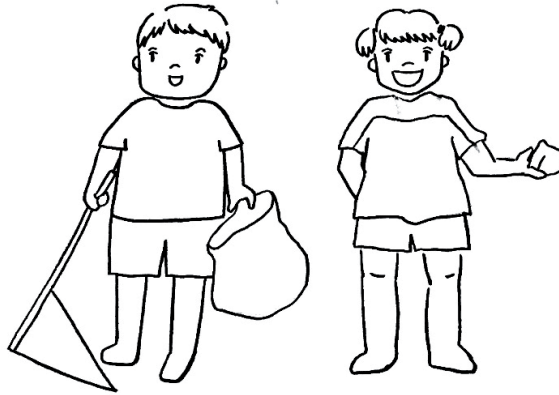
1. ครูสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือวิธีการได้ตามบริบทและความเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ และมีความเข้าใจตรงตามจุดประสงค์
2. ครูควรส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อกฎระเบียบของห้องเรียน และมีส่วนร่วมในการสร้างกฎระเบียบนั้นเพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงกฎ ระเบียบที่ช่วย ให้เราเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น ทำให้สังคมที่เราอยู่เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น เพราะกฎระเบียบคือกรอบที่ทำให้ทุกคนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

อภิธานศัพท์

1. กฎ หมายถึง ข้อบังคับ ที่อยู่ในความเป็นจริง เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน
2. ระเบียบ หมายถึง แบบแผนที่วางไว้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อควบคุมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตัวอย่างภาพกิจกรรมการปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โรงเรียนของเรา

กิจกรรมที่ 4 กระบวนการประชาธิปไตย

กิจกรรมที่ 4.1 ประชาธิปไตยเลือกผู้นำ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป2/3 แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการใช้สิทธิเลือกผู้นำในโรงเรียน
2. ปฏิบัติตนตามสิทธิบทบาทหน้าที่การใช้สิทธิเลือกผู้นำในโรงเรียน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนดูภาพบุคคลจำนวน 3 ภาพแล้วชวนสนทนาด้วยคำถามว่า บุคคลตามภาพมีบทบาทและความสำคัญอย่างไร
  - 1.1 ภาพการประชุมสภานักเรียน
  - 1.2 ภาพผู้อำนวยการ/ครูใหญ่ของโรงเรียน
  - 1.3 ภาพครูประจำชั้นของนักเรียน
  - 1.4 ภาพหัวหน้าห้อง
2. ครูสรุปเชื่อมโยงให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของผู้นำพร้อมกับแจกไม้เชื่อมซีที่ติดงมีแผ่นข้อความเล็ก ๆ ซึ่งนักเรียนเขียนคุณลักษณะของผู้นำตามความคิดของนักเรียนคนละ 1 ข้อแล้วนำไปใส่รวมกันในกระบอกเชื่อมซี
3. นักเรียนเวียนกันหยิบธงเชื่อมซีคนละ 1 ธงพร้อมกับอ่านข้อความในธงเชื่อมซีให้เพื่อนฟังพร้อมบอกเหตุผลสั้น ๆ ว่าคุณลักษณะนั้น ๆ สำคัญอย่างไรจนครบทุกคน
4. ครูสรุปคุณลักษณะของผู้นำเพื่อเชื่อมโยงถึงการเลือกหัวหน้าห้อง
5. นักเรียนเสนอชื่อนักเรียนที่มีความเหมาะสมในการทำหน้าที่หัวหน้าห้อง
6. นักเรียนที่ได้รับการเสนอชื่อแต่ละคนพูดหาเสียง โดยอธิบายถึงคุณลักษณะของตนเองที่เหมาะสมกับการได้รับการเลือกตั้งเป็นหัวหน้าห้อง

7. ครูจำลองสถานการณ์คูหาการเลือกตั้ง โดยให้นักเรียนทุกคนใช้สิทธิเลือกหัวหน้าห้อง
8. นักเรียนที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการกลางตรวจนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง
9. ผู้ชนะการเลือกตั้งกล่าวขอบคุณและยืนยันความพร้อมในการทำหน้าที่หัวหน้าห้องที่ดี
10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและเชื่อมโยงให้เห็นความสำคัญของการเลือกผู้นำในห้องเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพประกอบการเรียน
2. ธงเชื่อมโยงพร้อมกระบอกเชื่อมโยง
3. บัตรเลือกตั้ง
4. คูหาเลือกตั้ง

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น

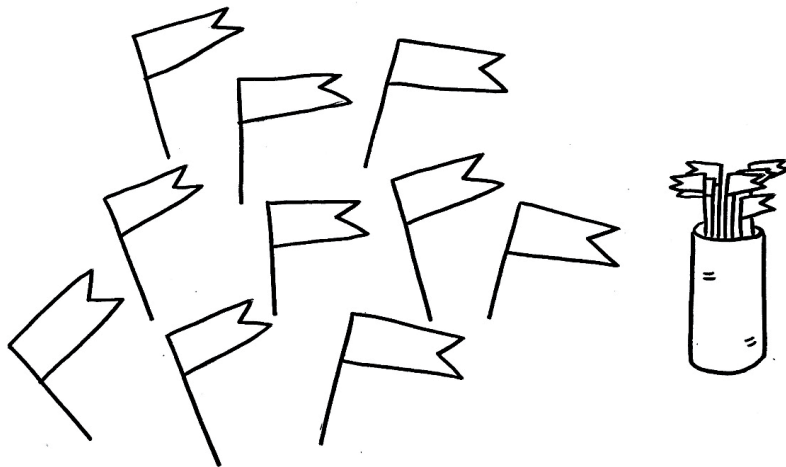
ข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ด้วยการจำลองสถานการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้งในคูหาการเลือกตั้ง จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงได้ (Experiential Learning)

อภิธานศัพท์

1. กระบวนการประชาธิปไตย คือวิธีการปกครองซึ่งได้รับความยินยอมพร้อมใจของประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งแสดงออกในรูปของการเลือกตั้ง การอภิปราย การออกเสียงประชามติ การเสนอร่างกฎหมายของประชาชน
2. ผู้นำ หมายถึง คือบุคคลที่สามารถชักจูงหรือชี้นำบุคคลอื่น ให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. ผู้ตาม หมายถึง บุคคลที่เป็นผู้ปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นในองค์การ และให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้นำในการบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ

ภาพประกอบการสอน

ตัวอย่างคุณลักษณะผู้นำที่เขียนในธงเขียวซี

1. มีความคิดริเริ่ม
2. มีมนุษยสัมพันธ์
3. กล้าตัดสินใจ
4. มีเหตุผล
5. มีบุคลิกดี
6. มีความอดทน
7. เสียสละ
8. เป็นคนน่าเชื่อถือ
9. มีความยุติธรรม
10. แสวงหาความรู้และข้อมูลที่แปลกใหม่

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โรงเรียนของเรา

กิจกรรมที่ 4 กระบวนการประชาธิปไตย

กิจกรรมที่ 4.2 การเลือกผู้นำในห้องเรียน เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป2/3 แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการใช้สิทธิเลือกหัวหน้าห้อง
2. ปฏิบัติตนตามสิทธิบทบาทหน้าที่ของการใช้สิทธิเลือกหัวหน้าห้อง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนดูภาพแล้วตอบคำถามตามความคิดของนักเรียนว่า เป็นภาพเกี่ยวกับอะไร
2. ครูสรุปเชื่อมโยงว่า วันนี้เราจะเรียนเรื่องการใช้สิทธิในฐานะสมาชิกของห้องเรียน ที่จะใช้สิทธิของเราในการเลือกหัวหน้าห้อง และปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อให้ห้องเรียนมีคุณภาพ
3. ครูใช้คำถามกระตุ้นความคิดเพื่อให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า
  - 3.1 หัวหน้าห้องมีความหมายว่าอย่างไร
  - 3.2 ใครสามารถเป็นหัวหน้าห้องได้บ้างและบุคคลคนนั้นควรมีคุณลักษณะอย่างไร
4. ครูสรุปเชื่อมโยงให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่และความสำคัญของการเป็นหัวหน้าห้องพร้อมกับให้นักเรียนอ่านใบความรู้ที่ 4.2.1 เรื่องความหมายของหัวหน้าห้อง พร้อมกัน
5. ครูจำลองสถานการณ์การรับสมัครผู้เข้าร่วมสมัครแข่งขันตำแหน่ง “หัวหน้าห้องคนเก่ง” ตามความสมัครใจ
6. ผู้เข้าร่วมสมัครแข่งขันตำแหน่งหัวหน้าห้องแนะนำตนเอง ด้วยการนำเสนอข้อดีและวิสัยทัศน์ของตนเองให้เพื่อนๆ ในห้องฟัง
7. ครูชี้แจงกติกาในใบกิจกรรมที่ 4.2.1 เรื่อง กติกาการเลือก “หัวหน้าห้องคนเก่ง” และให้นักเรียนใช้สิทธิ์เลือกตั้ง
8. ครูและนักเรียนร่วมกันนับคะแนน และร่วมกันแสดงความคิดเห็นกับหัวหน้าห้องคนเก่ง
9. นักเรียนสรุปนำเสนอผลงานที่หลากหลายในหัวข้อ “คุณลักษณะของความเป็นหัวหน้าห้องที่ดี” ในกระดาษสีขนาด เอ 4 พร้อมกับให้บรรยายใต้ภาพ ดังนี้

- 9.1 นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับกิจกรรมการเลือกหัวหน้าห้องในวันนี้
  - 9.2 นักเรียนมีสิทธิในกิจกรรมนี้ เท่า ๆ กันกับเพื่อนทุกคนในห้องหรือไม่ อย่างไร
10. นักเรียนร่วมกันนำผลงานที่หลากหลายจัดแสดงที่ป้ายนิเทศของห้องเรียนหรือโรงเรียน โดยครูเน้นย้ำถึงการเรียนรู้และการทำหน้าที่ผู้นำในฐานะหัวหน้าห้องเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการใช้สิทธิเลือกตั้ง
2. ใบความรู้ที่ 4.2.1 เรื่องความหมายของหัวหน้าห้อง
3. ใบกิจกรรมที่ 4.2.1 เรื่องกติกาการเลือกหัวหน้าห้องคนเก่ง

การวัดและประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น
4. การนำเสนอผลงาน
5. การประเมินผลงาน

ข้อเสนอแนะ

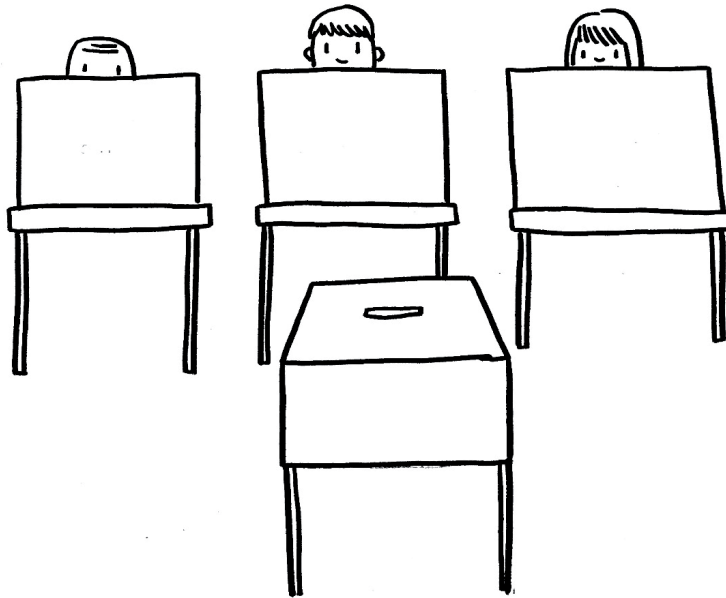
1. ครูควรบริหารจัดการและควบคุมเวลาในการดำเนินกิจกรรมในแต่ละช่วงให้เหมาะสมเพื่อให้ นักเรียนได้รับความรู้ และมีความเข้าใจตรงตามจุดประสงค์
2. ครูควรอธิบายข้อเสียของบัตรเสีย ซึ่งจะส่งผลอย่างไรต่อกิจกรรมการเลือกผู้นำ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของคะแนนเสียง
3. การสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเลือกตัวแทน นอกจากจะเป็นการส่งเสริม ประชาธิปไตยในโรงเรียน ยังเป็นการส่งเสริมความรู้ในเรื่องสิทธิมนุษยชน ทั้งในเรื่องของการใช้สิทธิที่เรามี ในการเลือกตัวแทน และในเรื่องของการเคารพสิทธิของผู้อื่น เช่น ยอมรับผลคะแนน ซึ่งมาจากเสียงส่วนใหญ่ ที่ทุกคนในห้องได้มีส่วนร่วม รวมทั้งรู้จักใช้เหตุผลในการพิจารณาสิ่งต่างๆ ตามความเหมาะสม ปฏิบัติตาม หน้าที่ของตนเองตามขั้นตอนการการใช้สิทธิเลือกตั้ง

อภิธานศัพท์

-

ภาพประกอบการสอน
ตัวอย่างกิจกรรมการเลือกตั้ง

ใบความรู้ที่ 4.2.1 เรื่อง ความหมายของหัวหน้าห้อง

หัวหน้าห้อง คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างนักเรียนในห้องกับครู เป็นผู้ดูแลความเรียบร้อย หัวหน้าห้องต้องมีความรับผิดชอบ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และไม่ใช้สิทธิที่ตนมีในการเอาเปรียบผู้อื่น

ทุกคนสามารถได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าห้องได้ การเลือกหัวหน้าห้องโดยส่วนมากจะใช้วิธีการแบบประชาธิปไตย คือให้สิทธิทุกคนในการเลือกหัวหน้าห้องอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยก ทุกคนมีสิทธิ ที่จะร่วมกิจกรรม และมีเสรีภาพที่จะเลือกใครก็ได้ตามสิทธิที่เรามี

ใบกิจกรรมที่ 4.2.1

เรื่อง กติกาการเลือก “หัวหน้าห้องคนเก่ง”

กติกาการเลือก “หัวหน้าห้องคนเก่ง”

1. ครูแจกบัตรคะแนน ซึ่งเป็นกระดาษขนาดเล็กที่พับครึ่ง ให้นักเรียนเขียนชื่อเพื่อนที่อยากให้เป็นผู้นำคนเก่ง 1 ชื่อ จากนั้นพับเก็บใส่กล่องรับบัตรเลือกตั้ง
2. นักเรียนเลือกได้เพียงชื่อเดียว ถ้าพบว่ามีบัตรที่เลือก 2 ชื่อ หรือมากกว่านั้นจะถือว่าเป็นบัตรเสีย บัตรของนักเรียนจะไม่ถูกนำไปรวมกับคะแนนของเพื่อนๆ ในห้อง
3. ผู้เข้าร่วมสมัครแข่งขันตำแหน่ง “หัวหน้าห้องคนเก่ง” มีสิทธิลงคะแนน
4. เมื่อนักเรียนเลือกเขียนชื่อผู้สมัคร 1 ชื่อในบัตรคะแนนเรียบร้อยแล้ว ให้นำบัตรคะแนนใส่ในกล่องที่จัดเตรียมไว้
5. นักเรียนอาสาสมัครจำนวน 3 คน เป็นกรรมการนับคะแนนที่เพื่อนๆ เขียนชื่อไว้ในกล่องแล้วประกาศชื่อผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นหัวหน้าห้อง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โรงเรียนของเรา

กิจกรรมที่ 5 การยอมรับความคิดที่แตกต่าง

กิจกรรมที่ 5.1 เข้าใจกัน

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป2/3 แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ

จุดประสงค์

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ
2. แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิดของบุคคลอื่นที่แตกต่างโดยปราศจากอคติ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูวางแจกันดอกไม้หลายสี หลายแบบบนโต๊ะนักเรียนแต่ละกลุ่มแล้วให้นักเรียนเลือกนั่งประจำโต๊ะตามประเภทแจกันดอกไม้ที่ชอบ
2. นักเรียนบอกเหตุผลที่เลือกแจกันดอกไม้โดยครูอธิบายสรุปเชื่อมโยงให้เห็นถึงความชอบที่ไม่เหมือนกันของแต่ละบุคคล
3. นักเรียนเลือกจับคู่กับเพื่อนสนิท 1 คนแล้วรับกระดาษสีคนละ 2 ใบ
  - 3.1 กระดาษสีชมพู เขียนสิ่งที่อยากทำเพื่อให้เพื่อนพอใจ 1 อย่าง
  - 3.2 กระดาษสีเขียว เขียนสิ่งที่อยากให้เพื่อนทำให้เรา 1 อย่าง
4. ครูสุ่มนักเรียน 3-5 คู่ อ่านข้อความในกระดาษทั้ง 2 ใบให้เพื่อนฟัง พร้อมบอกเหตุผล
5. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้เห็นว่า การบอกความรู้สึกถึงความชอบ ไม่ชอบให้เพื่อนฟัง ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เราเข้าใจกัน ยอมรับความแตกต่างทางความคิดของกันและกันได้
6. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่าถ้านักเรียนพบเพื่อนที่มีความคิด ความเชื่อ และความสามารถที่แตกต่างกับเรานักเรียนจะมีวิธีปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างไร

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่าถึงวิธีการปฏิบัติต่อบุคคลอื่นที่แตกต่างโดยปราศจากอคติ โดยครูให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

8. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงการยอมรับความคิด ความเชื่อที่แตกต่างของบุคคลอื่นก็ช่วยให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แจกกันดอกไม้หลายสี หลายแบบ
2. กระดาษสีชมพู และสีเขียว

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้เขียนสิ่งที่เป็นความรู้สึกเป็นกิจกรรมที่ดีควรฝึกให้ทำเป็นประจำเพราะนอกจากจะเป็นการฝึกการเขียนแล้ว ยังช่วยให้นักเรียนได้บอกความรู้สึกที่แท้จริงแทนการดู ซึ่งบางครั้งนักเรียนอาจไม่กล้าที่จะแสดงออกทางวาจา

อภิธานศัพท์

การยอมรับความคิด ความเชื่อที่แตกต่าง หมายถึง การยอมรับในความแตกต่างเป็นเรื่องสำคัญ การที่เรามีความคิดความเชื่อบางอย่างไม่ได้หมายความว่าทุกคนจะเชื่อเหมือนเรา การพูดคุยแลกเปลี่ยนเป็นไปเพื่อความเข้าใจ ไม่ใช่การเอาชนะ หรือใช้ความมีอำนาจเหนือกว่าบีบบังคับอีกฝ่าย หรือทำให้เขาแปลกประหลาด เด็กที่โตมาในครอบครัวที่แสดงความคิดเห็นได้ พูดคุย และให้โอกาสเลือกการตัดสินใจจะสามารถใช้ทักษะนี้ในการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โรงเรียนของเรา

กิจกรรมที่ 5 การยอมรับความคิดที่แตกต่าง

กิจกรรมที่ 5.2 คิดต่างอย่างสร้างสรรค์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป2/3 แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ

จุดประสงค์

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ

2. แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิดของบุคคลอื่นที่แตกต่างโดยปราศจากอคติ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูติดบัตรคำว่า “ สิทธิส่วนบุคคล ” แล้วถามนักเรียนว่า

1.1 เคยได้ยินคำว่า สิทธิส่วนบุคคล หรือไม่ อย่างไร

1.2 นักเรียนคิดว่านักเรียนมีสิทธิส่วนบุคคลหรือไม่

2. นักเรียนดูภาพ 2 ภาพบนกระดาน แล้วให้นักเรียน

2.1 เลือกว่า นักเรียนชอบภาพใด เพราะเหตุใด

2.2 นักเรียนสามารถตัดสินใจได้หรือไม่ว่า ภาพใดมีความสวยงามมากกว่ากัน

3. ครูสรุปเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นว่า ภาพทั้ง 2 ภาพ มีความสวยงามแตกต่างกันไปแล้วแต่ความชอบของแต่ละบุคคล ซึ่งนักเรียนเองก็ต้องยอมรับในความเห็น หรือความชอบที่แตกต่างกันของเพื่อนคนอื่น ๆ

4. ให้นักเรียนบอกกิจกรรมที่นักเรียนชอบทำมากที่สุดในวันหยุด คนละ 1 กิจกรรม เช่น

4.1 ชอบปั่นจักรยาน

4.2 ชอบไปให้อาหารปลาที่วัด

4.3 ชอบดูโทรทัศน์

4.4 ชอบปั่นตุ๊กตาดินเหนียว

4.5 ชอบเตะฟุตบอลกับเพื่อนๆ

แล้วครูอธิบายเสริมให้นักเรียนเห็นว่า คนเราย่อมมีความชอบที่แตกต่างกัน ซึ่งหากเรายอมรับผู้ที่แตกต่างจากเราได้ เราก็จะสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

5. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดในใบกิจกรรมที่ 5.2.1 เรื่อง การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยครูอธิบายข้อควรปฏิบัติเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งในการอยู่ร่วมกัน ดังนี้

5.1 ไม่แสดงกิริยารังเกียจ หรือดูถูกผู้อื่นที่คิด เชื่อ หรือปฏิบัติไม่เหมือนเรา

5.2 ยอมรับในความสามารถที่แตกต่างทั้งตัวเราและผู้อื่น

5.3 ไม่พูดจาหรือแสดงอาการรังเกียจผู้อื่นในเรื่องรูปร่าง หน้าตา สีผิว สีผมที่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

6. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนสนิท และร่วมกันสำรวจตัวเองและเพื่อนตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้

6.1 รูปร่างหน้าตา

6.2 ความสามารถเฉพาะตัว

6.3 ความคิดเห็นต่อเรื่องต่าง ๆ เช่น อาหารที่ชอบ กีฬาที่ชอบ

7. ครูสุ่มนักเรียน 2-3 คู่ ออกมาสรุปผลการสำรวจ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติของนักเรียน

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ ที่เราทุกคนมีสิทธิที่จะตกลงใจของเราเอง คิดในสิ่งที่เราชอบ พูดในสิ่งที่เราคิดและแบ่งปันความคิดความเข้าใจกับผู้อื่น

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. บัตรคำ “สิทธิส่วนบุคคล”

2. ภาพประกอบการสอน

3. ใบกิจกรรมที่ 5.2.1 เรื่อง การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องคิดต่างอย่างสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมทักษะการคิดโดยเน้น การคิดสร้างสรรค์ได้อย่างดี ซึ่งเป็นทักษะการคิดในศตวรรษที่ 21 และยังเป็นการฝึกให้นักเรียน กล้าแสดงออกทางความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม โดยมีครูให้คำแนะนำได้

อภิธานศัพท์

คิดต่างอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การคิดที่ไม่ยึดติดอยู่เพียงในกรอบ หลีกเลียงการมองโลกเพียง แค่มุมเดียวคือสิ่งที่ทุกคนในสังคมควรส่งเสริมและควรเคารพสิทธิของการแสดงออกที่แตกต่าง ของกันและกันความต่างก่อให้เกิดความหลากหลายและเป็นที่มาของความสร้างสรรค์ ความแตกต่าง อย่างมีมารยาทการเคารพผู้อื่น และไม่ดูถูกในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน คิดได้ตามนี้ก็จะช่วยสร้างสรรค์ สังคมของเราให้น่าอยู่ขึ้น

ใบกิจกรรมที่ 5.2.1

เรื่อง การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายสถานการณ์ตามประเด็นที่กำหนด

นักเรียนพบเพื่อนที่มีความคิด ความเชื่อ และความสามารถที่ต่างต่างกับเรา นักเรียนจะมีวิธีปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างไร แล้วให้นักเรียนบันทึกผลสรุป

บันทึกผลสรุป

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โรงเรียนของเรา

กิจกรรมที่ 6 การเคารพสิทธิ

กิจกรรมที่ 6.1 คุณครูของฉัน เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป2/4 เคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้เคารพในสิทธิของตนเองและสิทธิของผู้อื่น

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูแนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จัก เช่น ชื่อ นามสกุล วิชาที่สอน และวิธีการดูแลนักเรียน เป็นต้น พร้อมกับชวนสนทนาถึงสิทธิบทบาทหน้าที่ของครู ด้วยคำถาม ดังนี้
  - 1.1 ถ้าเลือกอาชีพในอนาคตได้ นักเรียนอยากเลือกเป็นครูหรือไม่ เพราะเหตุใด
  - 1.2 การเป็นครูมีบทบาทหน้าที่อย่างไร
  - 1.3 ถ้านักเรียนคือ ไม่เชื่อฟัง ครูมีสิทธิที่จะลงโทษนักเรียน หรือดูนักเรียนหรือไม่
2. นักเรียนดูภาพประกอบการเรียนรู้ จากนั้นร่วมกันตอบคำถามกระตุ้นความคิด
  - 2.1 นักเรียนคิดว่าเด็กคนที่ถูกลงโทษมีความสุขหรือไม่
  - 2.2 เด็กนักเรียนผมยว ครูมีสิทธิที่จะลงโทษได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
  - 2.3 ถ้านักเรียนไม่ยอมถูกลงโทษแบบนี้ นักเรียนจะมีแนวทางการแก้ปัญหาอย่างไร
3. นักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการแก้ปัญหาตามแนวความคิดของนักเรียน โดยครูให้นักเรียนอ่านใบความรู้ที่ 5.1 เรื่องระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียน พ.ศ. 2548 และระเบียบข้อตกลงของโรงเรียน
  4. นักเรียนรับกระดาษแผ่นเล็กจำนวน 3 แผ่น โดยกระดาษแต่ละแผ่นมีสีไม่เหมือนกัน
  5. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนด
    - 5.1 “นักเรียนมีสิทธิอะไรบ้างในโรงเรียน” ให้นักเรียนเขียนตอบ ในกระดาษ แผ่นที่ 1 แล้วนำไปใส่กล่องที่ครูจัดเตรียมไว้

5.2 “ถ้าโตขึ้น นักเรียนได้เป็นครูในโรงเรียน จะสอนเด็กอย่างไร” ให้เขียนตอบ ในกระดาษแผ่นที่ 2 แล้วนำไปใส่กล่องที่ครูจัดเตรียมไว้

5.3 “นักเรียนไม่ชอบให้ครูสอนนักเรียนแบบไหน” ให้เขียนตอบ ในกระดาษแผ่นที่ 3 แล้วนำไปใส่กล่องที่ครูจัดเตรียมไว้

6. ครูเลือกกระดาษข้อความภายในกล่องและอ่านข้อความในกระดาษให้นักเรียนฟัง

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปอภิปรายในหัวข้อ “คุณครูของฉัน” เพื่อสรุปแนวคิดสำคัญจากการทำกิจกรรมนี้ เป็นการแสดงถึงการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นที่อยู่ร่วมกันในสังคม

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการลงโทษนักเรียน
2. ใบความรู้ที่ 5.1 เรื่องระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียน พ.ศ. 2548

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

1. ครูควรใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย เกี่ยวกับความหมายของคำว่า การเคารพสิทธิและควรยกตัวอย่างกำกับ เพื่อให้นักเรียนนำความคิดรวบยอดไปใช้ในประกอบการวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรม

2. ครูสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือวิธีการได้ตามบริบทและความเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ และความเข้าใจตรงตามจุดประสงค์

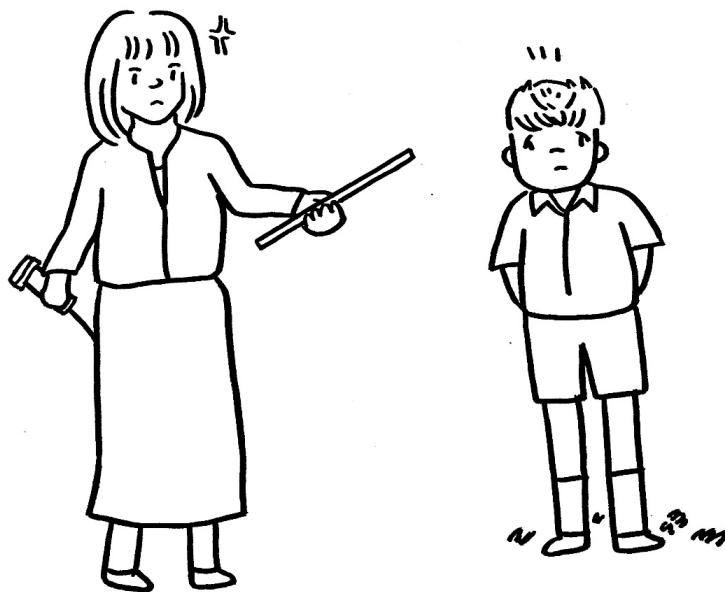
3. ครูควรนำความคิดเห็นของนักเรียนมาประยุกต์ใช้ หรือปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพราะการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน นอกจากจะเป็นการส่งเสริมปัญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุชยชนข้อที่ 19 คือ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและข้อมูลข่าวสาร ยังเป็นผลสะท้อนถึงครูว่านักเรียนมองครูอย่างไร และนักเรียนต้องปฏิบัติอย่างไรเพื่อเป็นการเคารพสิทธิของกันและกัน

อภิธานศัพท์

-

ภาพประกอบการเรียน

ใบความรู้ที่ 5.1

เรื่อง ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียน พ.ศ. 2548

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียน พ.ศ. 2548 ซึ่งอาศัยอำนาจตามมาตรา 6 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่ห้ามลงโทษด้วยวิธีการรุนแรงต่อร่างกายและจิตใจตัวอย่างเช่น ตีด้วยไม้เรียว ตามขา น่อง ก้น ตบหน้า ตบหัว เอาเส้นไม้บรรทัดตีหัว หยิก ฯลฯ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โรงเรียนของเรา

กิจกรรมที่ 6 การเคารพสิทธิ

กิจกรรมที่ 6.2 สิทธิฉัน สิทธิเธอ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป2/4 เคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้เคารพในสิทธิของตนเองและสิทธิของผู้อื่น

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติโดยชักซ้อมกับนักเรียนจำนวน 3 คนตามสถานการณ์จำลอง
  - 1.1 นักเรียนคนที่ 1 และคนที่ 2 ยืนเข้าแถวส่งงานครู
  - 1.2 นักเรียนคนที่ 3 ลุกจากที่นั่งแล้วเดินมายืนหน้าคนที่ 1 เพื่อส่งงานครู
  - 1.3 นักเรียนคนที่ 2 แสดงความไม่พอใจที่ถูกเพื่อนเดินเข้ามาแซงคิว
2. ครูให้นักเรียนที่ถูกเพื่อนแซงคิวและนักเรียนที่เดินไปแซงคิวบอกความรู้สึก
3. ครูอธิบายสรุปเชื่อมโยงถึงการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น
4. นักเรียนเรียนรู้เรื่อง การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นผ่านการเล่นเกม “บิงโก” ในใบกิจกรรมที่ 6.2.1 เรื่อง กติกาการเล่นเกม “บิงโก”
  5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงสิทธิที่เราทุกคนเกิดมาอย่างอิสระ เราทุกคนมีความคิดและมีความเข้าใจเป็นของเราเอง เราทุกคนควรได้รับการปฏิบัติในทางเดียวกัน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นจึงเป็นการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมที่ 6.2.1 เรื่อง กติกาการเล่นเกม “บิงโก”
2. ตารางบิงโก สิทธิฉัน สิทธิเธอ
3. ภาพประกอบการเล่นบิงโก สิทธิฉัน สิทธิเธอ

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

ครูควรเสริมความรู้เรื่องการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่า ทุกคนมีสิทธิมนุษยชน เมื่อมีสิทธิ ก็ต้องมีหน้าที่ คือหน้าที่ที่จะไม่ไปละเมิดสิทธิผู้อื่น ไม่ไปรังแก ดูถูกหรือทำร้ายผู้อื่น ต้องให้เกียรติ มีน้ำใจต่อกัน รู้จักช่วยเหลือแบ่งปันกัน ก็จะทำให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

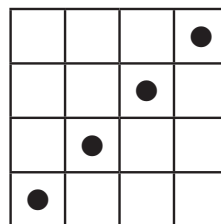
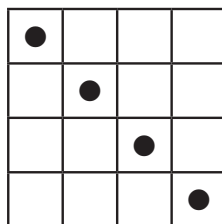
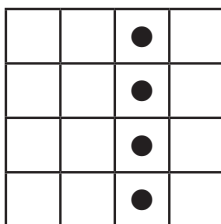
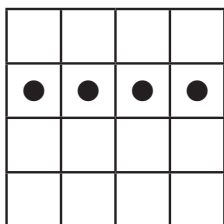

ใบกิจกรรมที่ 6.2.1

กติกากล่องเล่นเกม “บิงโก” เรื่อง สิทธิฉัน สิทธิเธอ

กติกากล่องเล่นเกม “บิงโก”

1. ครูติดตารางบัตรคำ เรื่อง การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น บนกระดาน
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มรับตารางคำบิงโก กลุ่มละ 1 แผ่น (แต่ละกลุ่มจะได้ตารางภาพบิงโกไม่เหมือนกัน)
3. ให้แต่ละกลุ่มจับสลากหรือตกลงกันว่า กลุ่มใดจะเป็นกลุ่มที่เล่นเกมเป็น อันดับ 1 2 และ 3 ตามลำดับ
4. ให้นักเรียนกลุ่มที่ 1 เลือกคำบนกระดานพร้อมบอกว่าเกี่ยวกับการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นอย่างไร
5. ครูอธิบายเพิ่มเติมและเฉลยคำตอบ พร้อมกับให้กลุ่มที่ตอบได้ถูกต้องได้คะแนนในช่องที่ตรงกับภาพในตารางบิงโกของกลุ่ม
6. นักเรียนกลุ่มถัดไปเลือกบัตรคำพร้อมกับบอกว่าเกี่ยวกับการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นอย่างไร ตามลำดับ
7. นักเรียนกลุ่มที่สามารถทำคะแนนโดยเรียงบัตรคำในตารางภาพบิงโก ทั้งแนวตั้ง แนวนอน และแนวทแยงได้ครบ 4 บัตรคำให้สมาชิกในกลุ่มนั้นพูดพร้อมกันว่า “บิงโก” แสดงถึงการเป็นกลุ่มที่ชนะการแข่งขัน

ตารางบัตรเกม “บิงโก” สิทธิฉันท สิทธิเธอ

เด็กหยิบของเล่นโดยไม่ขออนุญาต	นายจ้างใช้แรงงานเด็ก	ครูใช้ไม้เรียวอันใหญ่ตีนักเรียนที่ยืนกอดอก	เด็กถูกบังคับให้อ่านหนังสือสอบเข้า ป.1
เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ	เด็กถูกกักขังอยู่ในบ้าน	เด็กไม่ได้เรียนหนังสือ ยืนเกาะรั้วโรงเรียน	เด็กถูกขงควักซื้ออาหารในโรงอาหาร
เด็กร่างกายซูบผอมเพราะขาดอาหาร	เด็กเล่นอย่างสนุกสนานที่สวนสาธารณะ	เด็กฉีควัดชินป้องกันโรค	เด็กเรียนหนังสือในโรงเรียน
เด็กอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น	เด็กถูกบังคับให้เดินขายพวงมาลัยที่สี่แยก	เด็กกำลังหัดร้องเพลงฝึกซ้อมกีฬา	เด็กช่วยปลูกต้นไม้ให้ชุมชน

หมายเหตุ นักเรียนแต่ละกลุ่มจะได้บัตรคำประกอบการเล่นเกมบิงโก ที่มีภาพในแต่ละช่องสลับกัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โรงเรียนของเรา

กิจกรรมที่ 6 การเคารพสิทธิ

กิจกรรมที่ 6.3 ยืนให้ปลอดภัย เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป2/4 เคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้เคารพในสิทธิของตนเองและสิทธิของผู้อื่น

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนเล่นเกม “ยืนให้ปลอดภัย” โดยนักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่มตามความสมัครใจ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมีสมาชิกจำนวนเท่ากัน (ถ้ามีสมาชิกคนใดเข้ากลุ่มไม่ได้ให้จัดสมาชิกคนนั้น เป็นกรรมการกลาง)

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบกิจกรรมที่ 6.3.1 เรื่องกติกาการเล่นยืนให้ปลอดภัย
3. นักเรียนทุกกลุ่มร่วมเล่นเกมยืนให้ปลอดภัย
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมตอบคำถามตามประเด็นต่อไปนี้
  - 4.1 การยืนบนกระดานในรอบที่ 1 2 และ 3 นักเรียนรู้สึกอย่างไร
  - 4.2 กลุ่มที่ไม่สามารถยืนให้ปลอดภัยบนกระดานที่พับครึ่งหนึ่งถูกรอบ เป็นเพราะอะไร
  - 4.3 กลุ่มที่สามารถยืนให้ปลอดภัยบนกระดานที่พับครึ่งหนึ่งได้ครบทุกคนจนเป็นกลุ่มผู้ชนะ

รู้สึกอย่างไร

4.4 นักเรียนคิดว่า เพื่อนที่มีความเสียสละให้กลุ่มสามารถทำกิจกรรมได้สำเร็จคือใคร และคน ๆ นั้นรู้สึกอย่างไร

4.5 นักเรียนรู้สึกอึดอัดหรือไม่ ขณะที่ทุกคนต้องยืนให้ปลอดภัยบนกระดานที่มีพื้นที่เหลือน้อยลงทุกที

4.6 นักเรียนได้ข้อคิดอย่างไรกับการร่วมกิจกรรมนี้

5. ครูสุ่มถามนักเรียน 2-3 คนด้วยคำถามกระตุ้นความคิดว่าขณะที่นักเรียนต้องเล่นเกม ยืนให้ปลอดภัย เพื่อให้กลุ่มของตนชนะการแข่งขัน ทุกคนในกลุ่มจะต้องยืนให้ปลอดภัยบนพื้นที่กระดาษ ที่เหลือน้อยลงทุกที ทำให้นักเรียนในกลุ่มรู้สึกอึดอัด ซึ่งความอึดอัดของนักเรียนเกี่ยวข้องกับการเคารพสิทธิ ของผู้อื่นหรือไม่อย่างไร

6. ครูและนักเรียนสรุปความสำคัญของการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในส่วนของ การดำเนินชีวิตประจำวันที่ไม่ละเมิดสิทธิต่อกัน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. กระดาษหนังสือพิมพ์หรือกระดาษฟลิปชาร์ต
2. ใบกิจกรรมที่ 6.3.1 เรื่อง กติกาการเล่นเกมนยืนให้ปลอดภัย

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมความรู้ให้นักเรียนเข้าใจถึงสิทธิของการมีชีวิตอยู่รอดตามอนุสัญญา สิทธิเด็กว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลสุขภาพอนามัยขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีชีวิตรอด ดำเนินชีวิตอยู่ ในชุมชนที่มีความปลอดภัย มีสันติภาพและปราศจากความรุนแรง

อภิธานศัพท์

-

ใบกิจกรรมที่ 6.3.1

เรื่อง กติกาการเล่นเกมนินให้ปลอดภัย

คำชี้แจง ให้สมาชิกทุกกลุ่มอ่านกติกาการเล่นเกมน “นินให้ปลอดภัย” ให้เข้าใจ

กติกาการเล่นเกม “นินให้ปลอดภัย”

1. กำหนดเวลาการเล่นเกมพร้อมกันในเวลากำหนด
2. จำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่มเท่ากันประมาณกลุ่มละ 6-8 คน
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มต้องนินให้นินบนกระดาษหนังสือพิมพ์หรือกระดาษฟลิปชาร์ต ซึ่งในแต่ละรอบการแข่งขันจะพับกระดาษครึ่งหนึ่งจนเหลือพื้นที่ในกระดาษที่สมาชิกแต่ละกลุ่มจะนินให้ปลอดภัยได้ครบทุกคนภายในเวลาที่กำหนด ถือว่าชนะ สมาชิกกลุ่มใดไม่สามารถนินให้ปลอดภัยในเวลาที่กำหนด ถือว่าแพ้ ให้นั่งลงและสังเกตเพื่อนๆ ที่ยังแข่งขันอยู่ได้ต้องออกจากการแข่งขัน
4. เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม ครูถามความรู้สึกของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
  - นักเรียนรู้สึกอึดอัดหรือไม่ ขณะที่ทุกคนต้องนินให้ปลอดภัยบนกระดาษที่มีพื้นที่เหลือน้อยลงทุกที
5. ครูสรุปผลการแข่งขันพร้อมกับชวนสนทนาด้วยคำถามว่า
  - การนินบนกระดาษในรอบที่ 1 2 และ 3 นักเรียนรู้สึกอย่างไร
  - กลุ่มที่ไม่สามารถนินให้ปลอดภัยบนกระดาษที่พับครึ่งหนึ่งทุกรอบ เป็นเพราะอะไร
  - กลุ่มที่สามารถนินให้ปลอดภัยบนกระดาษที่พับครึ่งหนึ่งได้ครบทุกคนจนเป็นกลุ่มผู้ชนะ รู้สึกอย่างไร
  - นักเรียนคิดว่า เพื่อนที่มีความเสียสละให้กลุ่มสามารถทำกิจกรรมได้สำเร็จคือใคร และคนๆนั้นรู้สึกอย่างไร
  - นักเรียนได้ข้อคิดอย่างไรกับการร่วมกิจกรรมนี้

The background features a large, faint illustration of a young girl with dark hair and a bow in her hair, smiling and holding a large white bowl. Inside the bowl, there is a detailed scene of a busy community with various people engaged in different activities like shopping, working, and playing. The entire scene is rendered in a light, sketchy style.

หน่วยการเรียนรู้ที่

3

ชุมชนท้องถิ่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชุมชนท้องถิ่น

กิจกรรมที่ 1 ชุมชนน่าอยู่ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจความหมายและเห็นความสำคัญของชุมชน
2. วิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนให้น่าอยู่

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ด้วยการชวนสนทนาซักถามถึงการเดินทางจากบ้านมาโรงเรียนว่า พบเห็นสถานที่ใดบ้าง และสถานที่เหล่านั้นมีความสำคัญอย่างไร
2. นักเรียนคูคลิปวิดีโอเรื่อง ชุมชนของฉัน จากนั้นสุ่มนักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ดังนี้
  - 2.1 ชุมชนมีความหมายว่าอย่างไร
  - 2.2 คนส่วนใหญ่ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ประกอบอาชีพอะไรบ้าง
  - 2.3 วัฒนธรรมประเพณีของคนในชุมชนมีอะไรบ้าง
  - 2.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนหรือไม่อย่างไร
3. นักเรียนเล่นเกม “ไปไหนดี” โดยให้นักเรียนบอกสถานที่ในชุมชนที่มีกิจกรรมตามบัตรข้อความ
บัตรที่ 1 สถานที่ที่คนในชุมชนมาจับจ่ายใช้สอย
บัตรที่ 2 สถานที่ที่คนในชุมชนมาร่วมกิจกรรมออกกำลังกายหรือพักผ่อนหย่อนใจ
บัตรที่ 3 สถานที่ที่คนในชุมชนส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษาระดับพื้นฐาน
บัตรที่ 4 สถานที่ที่คนในชุมชนให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพอนามัย
บัตรที่ 5 สถานที่ที่คนในชุมชนมาร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมประเพณีตามหลักศาสนาที่นับถือ
4. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่มตามความสมัครใจ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นด้วยการวาดภาพระบายสีเกี่ยวกับการสร้างชุมชนให้น่าอยู่ ในกระดาษฟลิปชาร์ต โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและช่วยกระตุ้นความคิดด้วยคำถามว่า

- 4.1 ชุมชนน่าอยู่ในความหมายของนักเรียนเป็นอย่างไร
- 4.2 สมาชิกในชุมชนจะช่วยกันสร้างชุมชนให้น่าอยู่ได้อย่างไร
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน สมาชิกกลุ่มอื่นร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
6. นักเรียนร่วมกันทำใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง การสร้างชุมชนให้น่าอยู่ เพื่อเป็นการสรุปความหมาย ความสำคัญของชุมชนและการสร้างชุมชนให้น่าอยู่

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. คลิปวิดีโอเรื่อง ชุมชนของฉัน โดยสืบค้นจากระบบออนไลน์
2. กระดาษฟลิปชาร์ต
3. ใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง การสร้างชุมชนให้น่าอยู่

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น
4. การนำเสนอผลงาน
5. การประเมินภาพวาด... ภาพวาดระบายสีเกี่ยวกับการสร้างชุมชนให้น่าอยู่

ข้อเสนอแนะ

ครูอาจจัดกิจกรรมเสริมความรู้ด้วยการจัดทัศนศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงในชุมชน ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลได้

อภิธานศัพท์

ชุมชน หมายถึง องค์การทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีอาณาเขตครอบคลุมท้องถิ่นหนึ่งและปวงสมาชิกสามารถบรรลุถึงความต้องการพื้นฐานส่วนใหญ่ได้และสามารถแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่ในชุมชนของตนเองได้

ใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง การสร้างชุมชนให้น่าอยู่

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดูภาพต่อไปนี้ แล้วร่วมกันวิเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนด

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ประเด็นในการวิเคราะห์

1. ชุมชนที่น่าอยู่คือชุมชนในภาพใด
( ) ภาพที่ 1
( ) ภาพที่ 2
2. นักเรียนคิดว่า ชุมชนที่น่าอยู่ควรมีลักษณะอย่างไร (ตอบสั้นๆ)
.....
.....
3. ชุมชนที่ไม่น่าอยู่ตามภาพ มีลักษณะอย่างไร
.....
.....
4. นักเรียนคิดว่า ชุมชนที่นักเรียนอยู่เป็นชุมชนตามภาพที่ 1 หรือภาพที่ 2
.....
.....
5. ถ้าชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่เป็นชุมชนตามภาพที่ 1 นักเรียนคิดว่าจะมีอะไรที่ควรพัฒนา
ให้น่าอยู่ยิ่งขึ้น หรือถ้าชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่เป็นชุมชนตามภาพที่ 2 นักเรียนคิดว่า
จะปรับปรุงพัฒนาอะไรบ้าง เพื่อให้ชุมชนน่าอยู่
.....
.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชุมชนท้องถิ่น

กิจกรรมที่ 2 บุคคลสำคัญในชุมชน เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของบุคคลที่อยู่ในชุมชน
2. วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของบุคคลสำคัญที่มีส่วนช่วยพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำภาพบุคคลสำคัญหรือผู้นำในชุมชนให้นักเรียนดู เช่น กำนัน ผู้อำนวยการโรงเรียน ปราชญ์ชาวบ้าน ประธานกลุ่มแม่บ้านสหกรณ์ เป็นต้น แล้วชวนสนทนาว่า

- 1.1 บุคคลสำคัญเหล่านี้คือใคร มีความสำคัญอย่างไร
- 1.2 ยกตัวอย่างบุคคลสำคัญในชุมชนของนักเรียน
- 1.4 นักเรียนเคยร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์กับบุคคลสำคัญในชุมชนหรือไม่อย่างไร
- 1.5 การเป็นบุคคลสำคัญในชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่หรือไม่อย่างไร

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบเกี่ยวกับการเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่เป็นแผนผังความคิดบนกระดาน

3. นักเรียนร่วมกันเขียนบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่ตามความรู้สึกในกระดานแผ่นเล็กรูปหัวใจ

4. นักเรียนอ่านข้อเขียนของตนเองทีละคนและนำข้อเขียนในกระดานแผ่นเล็กรูปหัวใจมาติดบนกระดานฟลิปชาร์ต ให้สวยงาม

5. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกที่ดีในชุมชน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพบุคคลสำคัญ
2. กระดาษแผ่นเล็กรูปหัวใจ
3. กระดาษฟลิปชาร์ต

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น
4. การประเมินความสามารถในการเขียน

ข้อเสนอแนะ

1. การฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงการมีบทบาทหน้าที่ของบุคคลในชุมชนจะช่วยให้นักเรียนรู้จักชุมชนของตนเอง และมีฐานข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนมากขึ้น
2. เชิญบุคคลสำคัญในชุมชน เช่น บุคคลสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ ปราชญ์ชุมชน มาให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่หรือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่ หรือบูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่น เช่น ศาสนาและวัฒนธรรม โดยบุคคลสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ ที่มาสอนเกี่ยวกับศาสนาทำให้ความรู้นักเรียน

อภิธานศัพท์

-

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชุมชนท้องถิ่น

กิจกรรมที่ 3 กฎระเบียบในชุมชน

กิจกรรมที่ 3.1 เรียนรู้กฎระเบียบ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของกฎระเบียบในชุมชน
2. วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตามกฎระเบียบในชุมชน
3. ปฏิบัติตามกฎระเบียบในชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูกระตุ้นความสนใจนักเรียนด้วยการให้นักเรียนดูภาพป้าย เครื่องหมายกฎระเบียบที่พบเห็นในชุมชน เช่น ป้ายห้าม... เครื่องหมายจราจร เป็นต้น แล้วตอบคำถามจากภาพ ดังนี้

- 1.1 ป้ายหรือเครื่องหมายนี้ มีความหมายว่าอย่างไร
- 1.2 ป้ายหรือเครื่องหมายนี้มีความสำคัญอย่างไร
- 1.3 ถ้านักเรียนพบป้ายนี้ นักเรียนจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร

2. ครูสรุปเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสำคัญของกฎระเบียบที่คนในชุมชนต้องปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อเสนอเป็นมติของกลุ่มว่า

- 3.1 ในชุมชนของนักเรียนมีกฎระเบียบเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง
- 3.2 ถ้าคนในชุมชนปฏิบัติตามกฎระเบียบจะเกิดผลอย่างไร

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน สมาชิกกลุ่มอื่นร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5. นักเรียนทุกคนทำใบกิจกรรมที่ 3.1.1 เรื่อง การปฏิบัติตนตามกฎระเบียบในชุมชน

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญและผลของการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบที่ทำให้สมาชิกในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ภาพป้าย เครื่องหมายกฎระเบียบในชุมชน
2. ใบกิจกรรมที่ 3.1.1 เรื่อง การปฏิบัติตนตามกฎระเบียบในชุมชน

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น
4. การนำเสนอผลงาน
5. การปฏิบัติตนตามกฎระเบียบในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

การฝึกให้นักเรียนเรียนรู้ป้ายหรือสัญลักษณ์ที่เป็นกฎระเบียบในชุมชน เป็นสิ่งสำคัญเริ่มต้นของการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างถูกต้อง อันนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างมีความสุข การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงสามารถจัดได้หลากหลายวิธี เช่น การเรียนรู้โดยใช้เกม การจัดทัศนศึกษา การวาดภาพระบายสีป้ายหรือสัญลักษณ์เกี่ยวกับกฎระเบียบในชุมชน เป็นต้น

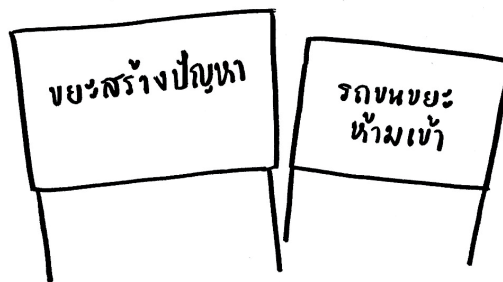
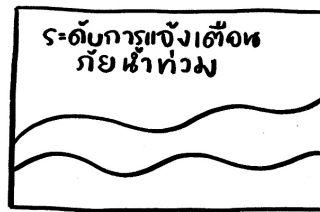
อภิธานศัพท์

-

ภาพประกอบการเรียน
แสดงถึงกฎระเบียบของชุมชน

ใบกิจกรรมที่ 3.1.1

เรื่อง การปฏิบัติตนตามกฎระเบียบในชุมชน

คำชี้แจง ให้นักเรียนประเมินตนเองถึงการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบในชุมชน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

ที่	รายการ	การปฏิบัติ	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1	ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ		
2	ข้ามถนนตรงทางม้าลาย สะพานข้ามถนนหรือบริเวณที่กำหนด		
3	ดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน		
4	ดูแลรักษาสิ่งของที่เป็นของส่วนรวม		
5	ช่วยปลูกต้นไม้เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี		
6	ทิ้งขยะลงถังขยะที่จัดเตรียมไว้		
7	มีจิตสาธารณะช่วยบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน		
8	เคารพและปฏิบัติตามข้อตกลงของคนส่วนรวม		
9	ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน		
10	มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณีที่ดั้งเดิมของชุมชน		
11	อื่น ๆ โปรดระบุ.....		

ลงชื่อ.....ผู้ปฏิบัติ

ลงชื่อ.....ผู้รับรอง

เกณฑ์ประเมิน

ระดับปฏิบัติ	แปลผล
มากกว่า 6 ข้อ	ดี
จำนวน 4-5 ข้อ	ปานกลาง
น้อยกว่า 4 ข้อ	ปรับปรุง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชุมชนท้องถิ่น

กิจกรรมที่ 3 กฎระเบียบในชุมชน

กิจกรรมที่ 3.2 ปรับใช้ในชีวิต เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของกฎระเบียบในชุมชน
2. วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตามกฎระเบียบในชุมชน
3. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบในชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูเล่าข่าวที่เกิดขึ้นในชุมชนแล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม ดังนี้
  - 1.1 ภาพข่าวนี้เกิดจากสาเหตุใด
  - 1.2 ทำอย่างไรจึงจะไม่ให้เหตุการณ์ตามภาพเกิดขึ้นกับตนเอง
2. ครูอธิบายสรุปเชื่อมโยงถึงการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบในชุมชน
3. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบกิจกรรมที่ 3.2.1 เรื่อง กฎ ระเบียบในชุมชน
  4. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน โดยครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม
  5. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้และความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชน
2. ใบกิจกรรมที่ 3.2.1 เรื่อง กฎ ระเบียบในชุมชน

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น
4. การนำเสนอผลงาน
5. การปฏิบัติตามกฎระเบียบในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำมาสู่การปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งที่ครูจะต้องจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และการปฏิบัติจริงในพื้นที่ กิจกรรมนี้จึงควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกการสังเกตเส้นทางการเดินทางจากบ้านมาถึงโรงเรียน นักเรียนได้พบสัญลักษณ์เครื่องหมายที่เป็นกฎระเบียบในชุมชนอะไรบ้าง และนำมาจัดทำเป็นแบบฝึกในใบกิจกรรมก็จะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้อย่างรวดเร็ว

อภิธานศัพท์

-

ใบกิจกรรมที่ 3.2.1 เรื่อง กฎ ระเบียบในชุมชน

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพ ระบายสีสัญลักษณ์/เครื่องหมายกฎระเบียบในชุมชนให้ถูกต้อง สวยงามตามสถานการณ์ที่กำหนด

ที่	สถานการณ์	สัญลักษณ์/เครื่องหมายกฎ ระเบียบในชุมชน
1	นักเรียนข้ามถนน นักเรียนจะพบสัญลักษณ์/เครื่องหมายนี้	
2	นักเรียนจะทิ้งขยะที่ถนนทางเดิน แต่ไม่กล้าทิ้ง เพราะพบสัญลักษณ์/เครื่องหมายนี้	

ที่	สถานการณ์	สัญลักษณ์/เครื่องหมายกฎ ระเบียบในชุมชน
3	<p>นักเรียนทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ทำความสะอาดลานวัด ขณะที่เดินเข้า วัด นักเรียนลดเสียงการพูดคุยและสำรวม กริยาทันทีที่พบสัญลักษณ์/เครื่องหมายนี้</p>	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

กิจกรรมที่ 4 ผู้แทนชุมชน

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกตั้งผู้แทนในชุมชน
2. วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของการได้มาซึ่งตำแหน่งด้วยวิธีการเลือกตั้งกับการแต่งตั้งผู้แทนในชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ด้วยการทักทายและชวนเล่นเกม “กล่อ่งปริศนา”
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่มตามความสมัครใจ ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม จากนั้นให้ประธานกลุ่มออกมาจับบัตรรหัสลับคำทายกลุ่มละ 1 ซอง แต่ละซองจะมีบัตรข้อมูลแตกต่างกัน เพื่อเป็นข้อมูลในการทายว่า สิ่งใดอยู่ในกล่อ่งปริศนา ในใบกิจกรรมที่ 4.1
3. ประธานกลุ่มแต่ละกลุ่มอ่านข้อมูลในบัตรรหัสลับให้สมาชิกฟังแล้วช่วยกันวิเคราะห์หว่า สิ่งของที่อยู่ในกล่อ่งปริศนาคืออะไร แล้วออกมาเขียนคำตอบบนกระดานภายในเวลา 10 วินาที
4. ครูบอกให้นักเรียนทุกคนกลับไปนั่งประจำที่ของตน เมื่อเห็นว่านักเรียนแต่ละกลุ่มชุลมุนวุ่นวายเสียงดัง และแย่งชิงกันที่จะเขียนคำตอบบนกระดาน
5. ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบว่า ทำไมจึงเกิดความวุ่นวาย ตามประเด็น ดังนี้
  - 5.1 เพราะเหตุใด ครูจึงยุติกิจกรรมและบอกให้นักเรียนกลับไปนั่งประจำที่ของตน (เกิดความชุลมุนวุ่นวาย เพราะแย่งกันตอบและแย่งกันเขียนคำตอบบนกระดาน)
  - 5.2 ทำอย่างไรจึงจะไม่เกิดเหตุชุลมุนวุ่นวายขณะทำกิจกรรมแบบนี้ในห้องเรียน (ต้องแสดงความคิดเห็นที่ละคนและส่งตัวแทนออกมาเขียนคำตอบบนกระดาน)
6. ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาเขียนคำตอบบนกระดาน

7. ครูเฉลยคำตอบและใช้คำถามกระตุ้นความคิดกับกลุ่มที่ทายคำตอบได้ถูกต้องว่าเป็นเพราะเหตุใด
8. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามว่า
  - 8.1 ตำแหน่งใดบ้างที่ถือเป็นผู้แทนในชุมชน
  - 8.2 วิธีการได้มาซึ่งตำแหน่งผู้แทนในชุมชนได้มาอย่างไร
  - 8.3 การได้มาซึ่งตำแหน่งด้วยวิธีการเลือกตั้งกับการแต่งตั้งมีข้อดีข้อเสียอย่างไร
9. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 4.2 เรื่อง การเลือกตั้งผู้แทนชุมชน
10. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปให้เห็นถึงความสำคัญของการมีผู้แทนที่เข้าไปทำหน้าที่แทนคนส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพื่อความสงบสุข และการมีข้อมูลที่เพียงพอจะช่วยในการวิเคราะห์ตัดสินใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ก่อ่งปริศนา 1 ก่อ่ง
2. ใบกิจกรรมที่ 4.1 เรื่อง บัตรรหัสลับคำทาย
3. ใบกิจกรรมที่ 4.2 เรื่อง การเลือกตั้งผู้แทนชุมชน

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จำลองที่ครูจัดเตรียมไว้ จะช่วยฝึกให้นักเรียนเข้าใจสถานการณ์ที่ครูต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น และเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด (Active Learning)

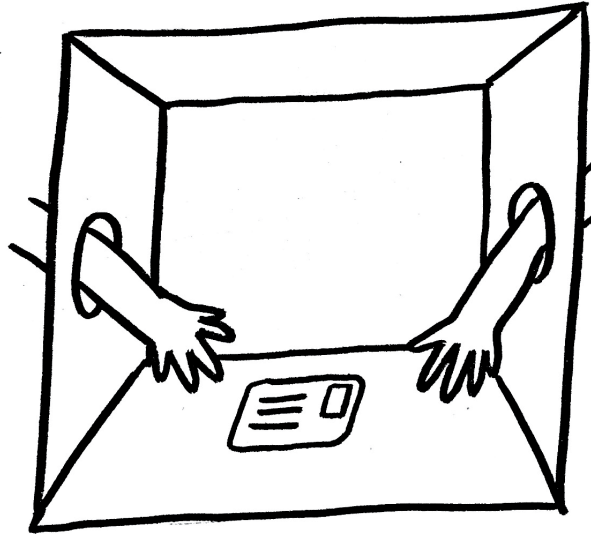
อภิธานศัพท์

ผู้แทน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในฐานะเป็นตัวแทนของบุคคล หน่วยงานราชการหรือหน่วยงาน

สื่อประกอบการสอน

กล่องปริศนา

คำชี้แจง ในกล่องปริศนา ครูนำ “บัตรประจำตัวประชาชน” ใส่ไว้ 1 บัตร เพื่อให้นักเรียนทาย โดยใช้บัตรรหัสลับ เป็นข้อมูลในการทาย

ใบกิจกรรมที่ 4.1

เรื่อง บัตรรหัสลับคำทาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทายว่า มีสิ่งใดอยู่ในกล่องปริศนา โดยใช้บัตรรหัสลับคำทาย เป็นข้อมูล

บัตรรหัสลับ หมายเลข 1

ให้ลองทายได้เลยว่า มีอะไรอยู่ในกล่อง

บัตรรหัสลับ หมายเลข 2

ลักษณะสิ่งของปริศนา คือ

1. เป็นของสำคัญต้องมีติดตัว
2. กำหนดขนาด รูปแบบเหมือนกันหมด

บัตรรหัสลับ หมายเลข 3

ลักษณะสิ่งของปริศนา คือ

1. เป็นของสำคัญต้องมีติดตัว
2. กำหนดขนาด รูปแบบเหมือนกันหมด
3. คนทุกคนต้องใช้
4. ผู้นำไปใช้ได้ประโยชน์ทันที

บัตรรหัสลับ หมายเลข 4

ลักษณะสิ่งของปริศนา คือ

1. เป็นของสำคัญต้องมีติดตัว
2. กำหนดขนาด รูปแบบเหมือนกันหมด
3. คนทุกคนต้องใช้
4. ผู้นำไปใช้ได้ประโยชน์ทันที
5. ระบุความเป็นตัวตน ปลอมแปลงไม่ได้
6. ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

บัตรรหัสลับ หมายเลข 5

ลักษณะสิ่งของปริศนา คือ

1. เป็นของสำคัญต้องมีติดตัว
2. กำหนดขนาด รูปแบบเหมือนกันหมด
3. คนทุกคนต้องใช้
4. ผู้นำไปใช้ได้ประโยชน์ทันที
5. ระบุความเป็นตัวตน ปลอมแปลงไม่ได้
6. ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด
7. หน่วยงานเฉพาะเป็นผู้จัดให้
8. เลขทุกตัวมีความหมาย

ใบกิจกรรมที่ 4.2

เรื่อง การเลือกตั้งผู้แทนชุมชน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นต่อไปนี้

ถ้าชุมชนของนักเรียนมีการเลือกตั้งผู้แทนชุมชน และนักเรียนมีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งนี้ นักเรียนจะเลือกผู้แทนที่ดีที่มีคุณลักษณะอย่างไร (ตอบมา 5 ข้อ)

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

เฉลย
ใบกิจกรรมที่ 4.2
เรื่อง การเลือกตั้งผู้แทนชุมชน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นต่อไปนี้

ถ้าชุมชนของนักเรียนมีการเลือกตั้งผู้แทนชุมชน และนักเรียนมีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งนี้ นักเรียนจะเลือกผู้แทนที่ดีที่มีคุณลักษณะอย่างไร (ตอบมา 5 ข้อ)

คุณลักษณะที่ดีของผู้นำ

1. เป็นผู้มีเหตุผล
2. เป็นผู้มีความมั่นใจในตนเอง
3. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต
4. เป็นผู้มีความสำนึกในภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ
5. เป็นผู้มีความเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม

หมายเหตุ แนวคำตอบขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครู

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชุมชนท้องถิ่น

กิจกรรมที่ 5 ร่วมด้วยช่วยกัน

กิจกรรมที่ 5.1 แบบอย่างดีมีค่ากว่าคำสอน เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน
2. วิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ต่อชุมชน
3. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตนทำประโยชน์ให้กับชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนดูภาพหรือคลิปวิดีโอเกี่ยวกับบุคคลที่ทำประโยชน์ให้กับชุมชน (อาจเป็นบุคคลในชุมชนที่จะนำมาเล่าเป็นตัวอย่างก่อนนำเข้าบทเรียน) แล้วให้นักเรียนช่วยกันเล่าสรุปถึงกิจกรรมที่ทำเป็นประโยชน์ต่อชุมชนอย่างไร
2. ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร 2-3 คนเล่าถึงกิจกรรมที่บุคคลในชุมชนของนักเรียนทำประโยชน์ให้กับชุมชน
3. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดกิจกรรมที่สามารถทำประโยชน์ให้กับชุมชน กลุ่มละ 1 กิจกรรม
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินกิจกรรมทำประโยชน์ให้กับชุมชนตามที่กลุ่มลงมติภายในกำหนด 1 สัปดาห์
5. นักเรียนแต่ละกลุ่ม รายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมทำประโยชน์ให้กับชุมชนเป็นภาพวาดระบายสี 4 ช่องตามประเด็นที่กำหนดในใบกิจกรรมที่ 5.1.1 และเผยแพร่ผลงานที่ป้ายนิเทศ
6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงการปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ดีที่เป็นแนวทางหนึ่งของการมีส่วนร่วมและการทำประโยชน์เพื่อชุมชน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพ/คลิปวิดีโอ บุคคลที่ำประโยชนให้กบชุมชน โดยสืบค้นจากระบบออนไลน์
2. ใบกิจกรรมที่ 5.1.1 เรื่อง รายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมทำประโยชนให้กบชุมชน

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น
4. การประเมินการรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมทำประโยชนให้กบชุมชน

ข้อเสนอแนะ

การเรียนรู้แบบอย่างการปฏิบัติของบุคคลในชุมชน ไม่ว่าจะเป็น บุคคลสำคัญทางศาสนา ปราชญ์ชาวบ้าน ศิลปิน หรือบุคคลในองค์การบริหารงานส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการยกย่อง เคารพนับถือ ย่อมทำให้นักเรียนได้เห็นรูปแบบการทำประโยชนให้กบชุมชน หรือครุจัดกิจกรรมให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ได้เรียนรู้หรือสัมภาษณ์ พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับบุคคลเหล่านั้น ก็จะช่วยให้นักเรียนได้เห็นตัวแบบของการทำความดี ทำประโยชนให้กบชุมชนได้

อภิธานศัพท์

แบบอย่าง หมายถึง รูปแบบหรือตัวแบบที่เรายึดเป็นตัวอย่าง ไม่ว่าจะเป็นคนที่มีบุคลิก มีวิสัยทัศน์ คนที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้เราได้ยึดเป็นรูปแบบ หรือแบบอย่างในทางไม่ดีที่เราควรหลีกเลี่ยง

ใบกิจกรรมที่ 5.1.1

เรื่อง รายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมทำประโยชน์ให้กับชุมชน

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมทำประโยชน์ให้กับชุมชน เป็นภาพวาดระบายสีตามประเด็นที่กำหนด

- ช่องที่ 1 ภาพการประชุมเริ่มกิจกรรม
- ช่องที่ 2 ภาพชุมชนก่อนเริ่มทำกิจกรรม
- ช่องที่ 3 ภาพกิจกรรมทำประโยชน์ให้กับชุมชน
- ช่องที่ 4 ภาพชุมชนหลังทำกิจกรรม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชุมชนท้องถิ่น

กิจกรรมที่ 5 ร่วมด้วยช่วยกัน

กิจกรรมที่ 5.2 ร่วมกันทำงานสำเร็จ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน
2. วิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ต่อชุมชน
3. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตนทำประโยชน์ให้กับชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนดูคลิปวิดีโอหรือภาพการแข่งขันเรือพายแล้วชวนสนทนาด้วยคำถามว่านักเรียนคิดว่าทีมที่ชนะการแข่งขันเรือพาย ชนะเพราะเหตุใดและทีมที่แพ้ แพ้เพราะเหตุใด
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม โดยแต่ละกลุ่มต้องมีสมาชิกจำนวนเท่ากัน
3. ครูแจ้งกติกาการเล่นเกมส์ “นั่งกระโดด” ในใบกิจกรรมที่ 5.2.1 เรื่องรวมพลังความสำเร็จ โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มซักซ้อมก่อนการเล่นจริงได้ 1 ครั้ง
4. ครูให้สัญญาณการเริ่มเล่นเกมส์นั่งกระโดดพร้อมกันทั้ง 5 กลุ่ม โดยกลุ่มใดถึงเส้นชัยก่อนและไม่มีผู้เล่นแตกแถวหรือหลุดจากแถวเป็นกลุ่มที่ชนะการแข่งขัน
5. ครูกล่าวชมเชยความสามัคคีในกลุ่มทำให้กลุ่มชนะการแข่งขัน และให้เล่าถึงวิธีการเล่นของแต่ละกลุ่มพร้อมกับบอกถึงแนวทางการปรับปรุงวิธีการเล่นในครั้งต่อไป
6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมว่า การที่จะทำให้กลุ่มทำงานได้สำเร็จ บรรลุเป้าหมาย จะต้องมีการวางแผนและทุกคนจะต้องรู้บทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกทุกคน

7. นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการทำงาน เพื่อให้งานสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย ในใบกิจกรรมที่ 5.2.2 เรื่องเรามีส่วนช่วยให้ทีมทำงานสำเร็จได้

8. นักเรียนร่วมทำกิจกรรมพัฒนาความสะอาดและความเป็นระเบียบของโรงเรียน เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและทำงานเป็นทีมเพื่อชุมชนตามกระบวนการประชาธิปไตย

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. คลิปวิดีโอหรือภาพ การแข่งขันเรือพาย โดยสืบค้นจากระบบออนไลน์
2. ใบกิจกรรมที่ 5.2.1 เรื่องรวมพลังความสำเร็จ
3. ใบกิจกรรมที่ 5.2.2 เรื่องเรามีส่วนช่วยให้ทีมทำงานสำเร็จได้

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น
4. การประเมินการทำกิจกรรมพัฒนาความสะอาดและความเป็นระเบียบของห้องเรียน

ข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมประกอบการเรียนจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ ขณะเล่นเกมและสรุปเป็นความคิดรวบยอด และช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้อย่างรวดเร็ว

อภิธานศัพท์

-

ใบกิจกรรมที่ 5.2.1 เรื่อง รวบรวมพลังความสำเร็จ

คำชี้แจง ให้สมาชิกทุกกลุ่มอ่านกติกาการเล่นเกม “นั่งกระโดด” ให้เข้าใจ

กติกาการเล่นเกม นั่งกระโดด

1. กำหนดการเล่นรวมพร้อมกันทุกกลุ่ม
2. ให้ผู้เล่นทุกกลุ่มเข้าแถว โดยมีหัวแถวอยู่ในทิศทางเดียวกัน จากนั้นให้นั่งยองๆ
3. เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มเล่น ให้ทุกกลุ่มนั่งยองๆ ก้าวกระโดดไปพร้อมๆกัน โดยทุกคนในแถวต้องเกาะหรือยึดเอวของคนที่อยู่ข้างหน้าให้แน่น
4. กลุ่มผู้เล่นกลุ่มใดไปถึงเส้นชัยก่อน โดยสมาชิกในแถวไม่แตกแถวหรือหลุดจากแถว จะเป็นกลุ่มที่ชนะการแข่งขัน
5. ให้แต่ละกลุ่มชกซ้อมการเล่นได้ 1 ครั้ง

ใบกิจกรรมที่ 5.2.2

เรื่อง เรามีส่วนช่วยให้ทีมงานสำเร็จได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำความรู้และประสบการณ์จากการเล่นเกม นั่งกระโดด ที่ช่วยให้ทีมของนักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้สำเร็จ ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ช่วยให้ทีมงานได้สำเร็จ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind mapping)

เรามีส่วนช่วยให้ทีมงานสำเร็จได้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชุมชนท้องถิ่น

กิจกรรมที่ 6 จิตอาสา พัฒนาชุมชน เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน
2. วิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน
3. เสนอกิจกรรมจิตอาสา พัฒนาชุมชนที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนดูภาพข่าวโครงการจิตอาสา เราทำความดีด้วยหัวใจ จากนั้นสนทนากับนักเรียนดังนี้
    - 1.1 ใครเคยเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา เราทำความดีด้วยหัวใจบ้าง
    - 1.2 กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อย่างไร
    - 1.3 นักเรียนที่เคยไปร่วมกิจกรรมนี้มีความรู้สึกอย่างไร
    - 1.4 วิธีการที่นักเรียนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้ต้องทำอะไร
  2. ครูสรุปความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์เพื่อชุมชน และให้นักเรียนเขียนสัญญาใจในกระดาษแผ่นเล็กรูปหัวใจเพื่อเป็นสัญญาใจถึงการมีบทบาทหน้าที่ต่อการมีส่วนร่วมในการทำบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน แล้วนำไปติดกระดาษเทา-ขาวหน้าชั้นเรียน
  3. ครูจัดกิจกรรม Walk rally เพื่อให้นักเรียนเดินเวียนอ่านข้อความในแผ่นกระดาษรูปหัวใจ แล้วให้คะแนนในข้อความสัญญาใจที่นักเรียนชื่นชอบ
  4. ครูสรุปคะแนน แล้วเชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับการทำกิจกรรมจิตอาสา พัฒนาชุมชน
  5. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการ
  6. ประธานกลุ่มเสนอกิจกรรมอาสา พัฒนาชุมชนที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน
- กลุ่มละ 1 กิจกรรมในใบกิจกรรมที่ 6.1 โดยครูให้คำแนะนำและติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ

7. ประธานและสมาชิกในกลุ่มแต่ละกลุ่มร่วมประชุมอภิปรายถึงแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน โดยเลขานุการทำหน้าที่บันทึกผลการประชุมอภิปราย

8. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน สมาชิกกลุ่มอื่นร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปถึง คุณลักษณะของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน เป็นแผนผังความคิด (Mind mapping) ในใบกิจกรรมที่ 6.2 แล้วนำเสนอผลงานที่ผ่านการตรวจเรียบร้อยแล้ว จัดแสดงที่ป้ายนิเทศ

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ ความสำคัญและแนวทางการปฏิบัติตน และช่วยสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนรู้ รัก และปฏิบัติตนเป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ภาพข่าวโครงการจิตอาสา เราทำความดีด้วยหัวใจ
2. กระจาดขาว-เทา
3. กระจาดแผ่นเล็กรูปหัวใจ
4. ใบกิจกรรมที่ 6.1 เรื่องกิจกรรมจิตอาสา พัฒนาชุมชน
3. ใบกิจกรรมที่ 6.2 เรื่อง คุณลักษณะของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

การวัดประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การใช้เหตุผลในการตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น
4. การนำเสนอผลงาน
5. การประเมินการเขียนสรุปแผนผังความคิด
6. การประเมินการเขียนกิจกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนได้นำเสนอกิจกรรมพัฒนาชุมชนตามความคิดของนักเรียน ช่วยสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนรู้รัก และปฏิบัติตนเป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

อภิธานศัพท์

จิตอาสา หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม จิตของคนที่ยุ้จักความเสียสละ ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม จะช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นหลัก การในการดำเนินชีวิต ช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณสุขสมบัติ

ใบกิจกรรมที่ 6.1

เรื่อง กิจกรรมจิตอาสา พัฒนาชุมชน

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอโครงการจิตอาสา พัฒนาชุมชนที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน กลุ่มละ 1 กิจกรรมและนำเสนอโครงการ (ฉบับย่อ) ตามแบบที่กำหนด

1. ชื่อกิจกรรม

.....

2. หลักการและเหตุผล

.....

.....

3. วัตถุประสงค์

1. ....

2. ....

4. เจ้าของกิจกรรม

.....

5. ที่ปรึกษากิจกรรม

.....

6. สถานที่ดำเนินการ

.....

7. ระยะเวลาดำเนินการ

.....

8. วิธีดำเนินการ

.....

.....

.....

9. เครื่องมือ เครื่องใช้

.....

.....

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 6.2

เรื่อง คุณลักษณะของบุคคลที่มีจิตอาสา

คำชี้แจง ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคคลที่มีจิตอาสาเป็นแผนผังความคิด (Mind mapping)

คุณลักษณะของคนที่มีจิตอาสา

ภาคผนวก

ตัวอย่างแบบวัดและประเมินผล

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียนรายบุคคล

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ที่	พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม			
		สม่ำเสมอ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่ปฏิบัติ
		3	2	1	0
1	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น				
2	รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม				
3	ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันกับเพื่อนในกลุ่ม				
4	ตั้งใจทำงาน / กระตือรือร้นในการทำงาน				
5	มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย				

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12-15	ดีมาก
8-11	ดี
4-7	พอใช้
0-4	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

(ใช้สำหรับประเมินตนเอง / ประเมินโดยเพื่อน / ประเมินโดยผู้สอน)

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้ประเมิน	ความมี วินัย	ความมี น้ำใจ เอื้อเฟื้อ / เสียสละ	การแสดง ความคิด เห็น	การรับฟัง ความคิด เห็น	การร่วมมือ ทำงาน ส่วนรวม	รวม คะแนน
		4	4	4	4	4	20

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

- ( ) ตนเอง
- ( ) เพื่อน
- ( ) ครู

เกณฑ์การประเมิน

- ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับสูงมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับสูง
- ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับปานกลาง
- ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับต่ำ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
15-20	ดี
10-14	พอใช้
5-9	ปรับปรุง

การประเมินผลงานกลุ่ม

กลุ่มที่.....ชั้น.....รายชื่อ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ที่	รายการ	คุณภาพการปฏิบัติ		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง
		3	2	1
1	ผลงานเป็นไปตามจุดประสงค์			
2	ผลงานเสร็จทันเวลา			
3	ผลงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์			
4	เนื้อหาสาระของผลงานมีความสมบูรณ์			
5	วิธีการนำเสนอผลงาน			

(รายละเอียดของเกณฑ์การประเมินอยู่หน้าถัดไป) →

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11-15	ดี
6-10	พอใช้
0-5	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินผลงานกลุ่ม

หัวข้อที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ / คะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. ผลงานเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนด	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกข้อ/ทุกประเด็นสมบูรณ์	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์เป็นส่วนใหญ่ / เกือบทุกประเด็น	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์บางข้อ / บางประเด็น	ผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์
2. ผลงานเสร็จทันตามกำหนดเวลา	ผลงานเสร็จทันตามวันเวลาที่กำหนด	ผลงานเสร็จช้ากว่าวันที่กำหนด 1 วัน	ผลงานเสร็จช้ากว่าวันที่กำหนด 2 วัน	ผลงานเสร็จช้ากว่าวันที่กำหนดเกิน 2 วัน
3. ผลงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการและมีแนวคิดแปลกใหม่และเป็นระบบ	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการและมีแนวคิดแปลกใหม่แต่ยังไม่เป็นระบบ	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการแต่ยังไม่มีแนวคิดแปลกใหม่	ผลงานมีข้อบกพร่องและไม่มีแนวคิดแปลกใหม่
4. เนื้อหาสาระของผลงานมีความสมบูรณ์	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องครบถ้วนทุกประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นบางประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
5. วิธีการนำเสนอผลงานกลุ่ม	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระชัดเจน คล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระชัดเจนแต่ไม่คล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระไม่ชัดเจนและไม่คล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจพูดเสียงเบาออกเสียงอักขระไม่ชัดเจนและไม่คล่องแคล่ว

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานของกลุ่ม

กลุ่มที่.....

สมาชิกภายในกลุ่ม 1..... 2.....
 3..... 4.....
 5..... 6.....

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ลำดับ ที่	พฤติกรรมที่สังเกต	ระดับพฤติกรรม		
		ทำเป็นประจำ (3)	ทำบางครั้ง (2)	ทำน้อยครั้ง (1)
1	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
2	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
3	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
4	มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
5	ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)
 ...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12-15	ดี
9-12	ปานกลาง
5-8	ปรับปรุง

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานของกลุ่ม

กลุ่มที่.....

สมาชิกภายในกลุ่ม 1..... 2.....
3..... 4.....

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ที่	รายการพฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1	มีการปรึกษาและวางแผนร่วมกันก่อนทำงาน		
2	มีการแบ่งหน้าที่อย่างเหมาะสมและสมาชิกทำตามหน้าที่ทุกคน		
3	มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอน		
4	มีการให้ความช่วยเหลือกัน		
5	ทำงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด		
6	ทำงานเสร็จทันตามกำหนดเวลา		
7	แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์		
8	นำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้		
9	สามารถให้คำแนะนำกลุ่มอื่นได้		
10	จัดวัสดุ อุปกรณ์ เรียบร้อยหลังเลิกปฏิบัติงาน		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

เกณฑ์การปฏิบัติ	ระดับคุณภาพ
ดี	ปฏิบัติได้ 8 ข้อขึ้นไป
พอใช้	ปฏิบัติได้ 5-7 ข้อขึ้นไป
ปรับปรุง	ปฏิบัติได้ 1-4 ข้อ

แบบประเมินผลการจัดป้ายนิเทศ

กลุ่มที่.....

เลขที่	สมาชิกในกลุ่มชื่อ-สกุล	ความถูกต้องชัดเจน	การลำดับเนื้อเรื่อง	การใช้ภาษา	ความคิดสร้างสรรค์	ความเรียบร้อยสวยงาม	คะแนนรวม
		4	4	4	4	4	20
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

ดีมาก = 4 คะแนน

ดี = 3 คะแนน

พอใช้ = 2 คะแนน

ปรับปรุง = 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
16-20	ดี
11-15	พอใช้
0-10	ปรับปรุง

รายชื่อคณะทำงานจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้ลิทธิมนุษยชนศึกษา

1. ระดับปฐมวัย

อ.สุคนธ์ สิ้นรพานนท์	ที่ปรึกษา
อ.จินตนา วีรเกียรติสุนทร	ที่ปรึกษา
1.1 นางสาวอริสา โสคำภา	โรงเรียนวัดใหม่ผดุงเขต (หัวหน้าคณะทำงาน)
1.2 นางสาวกุสุมา นนทะนำ	โรงเรียนประชาอุบลมภ์
1.3 นางสาวธมลวรรณ เศรษฐหิรัญกุล	โรงเรียนวัดใหม่ผดุงเขต
1.4 นางสาวอโนทัย แจ่มในจิตต์	โรงเรียนโฆสิตสโมสร
1.5 นางสาวอารี ติรณปัญญา	คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ระดับประถมศึกษาตอนต้น

อ.วิธนียวรรณ อูราสุข	ที่ปรึกษา
2.1 นางสาวไพรพร วงศ์งามใส	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (ฝ่ายประถม) (หัวหน้าคณะทำงาน)
2.2 นางกัญจรดา ศิริบรรจง	โรงเรียนวัดกลางเกร็ด
2.3 นายธาวิต ฒ นคร	โรงเรียนบ้านบางกะปิ (ฝ่ายประถม)
2.4 นางสาวพิมพ์ไพ จิวแพ	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (ฝ่ายประถม)
2.5 นายกัมวิชญ์ สีแก้ว	โรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส
2.6 นายสุพจน์ รักร่วม	โรงเรียนโฆสิตสโมสร

3. ระดับประถมศึกษาตอนปลาย

อ.สุคนธ์ สิ้นธพานนท์

ที่ปรึกษา

อ.จินตนา วีรเกียรติสุนทร

ที่ปรึกษา

3.1 นางสาวมุกิตา คงสมปราชญ์

โรงเรียนวัดชำผักแพว (หัวหน้าคณะทำงาน)

3.2 นายบุญช่วย ลือโสภา

โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย (ฝ่ายประเมิน)

3.3 นางสาวพัชรา จำรัสบรรณ

โรงเรียนวัดโพธิ์ฟ้า

3.4 นางสุภัชชา จันทร์สว่าง

โรงเรียนวัดโพธิ์ฟ้า

3.5 นายอภิวัฒน์ ทวีเปล่ง

โรงเรียนอนุบาลสระบุรี

4. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

อ.เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ

4.1 นายณัฐฐเมธร์ ดุลคนิต

4.2 นายชัยวัฒน์ สมเกียรติประยูร

4.3 นางสาวธนัญญา ต่อชีพ

4.4 นายร่มเกล้า ช่างน้อย

4.5 นายวุฒิชัย พันธุ์ทรัพย์

4.6 นายสถาพร ขอเพียรกลาง

4.7 นายอรรถพล ประภาสโนบล

ที่ปรึกษา

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1 (หัวหน้าคณะทำงาน)

โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย สพม.2

โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สพม.1

โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม สพม.1

โรงเรียนธัญญบุรี สพม.4

โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม สพม.1

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
ปทุมธานี สพม.4

5. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

อ.เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ

5.1 นายณัฐฐเมธร์ ดุลคนิต

5.2 นายณัฐชภูติ มาอินแก้ว

5.3 นายปราศรัย เจตสันต์

5.4 นายพรพรช อัมพรพฤติ

5.5 นายภาคินนท์ แก้วประภาค

5.6 นายเอกภพ พรหมสุทธิรักษ์

ที่ปรึกษา

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1 (หัวหน้าคณะทำงาน)

โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สพม.1

โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม สพม.1

โรงเรียนวัดนวลนรดิศ สพม.1

โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สพม.1

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สพม.

รายชื่อคณะที่ปรึกษาการจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา

1.1	นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและประธาน คณะทำงานด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน
1.2	นางสาวสุชาดา เมฆรุ่งเรืองกุล	ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการสิทธิ มนุษยชนแห่งชาติ
1.3	นางสุคนธ์ สินธพานนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา
1.4	นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา
1.5	นางสาวนภารัตน์ กรรณรัตน์สูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา
1.6	นางสาวพิมพ์รัช ดุษฎีอิสริยกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสารสาธารณะ
1.7	นางจินตนา วีรเกียรติสุนทร	ข้าราชการบำนาญ ระดับ 8
1.8	นางวัชรนียวรรณ อูราสุข	ข้าราชการบำนาญ ระดับ 8
1.9	นางสาวพรสวรรค์ ผลิตาภรณ์	ผู้ช่วยโครงการมูลนิธิฟรีดริช เนามัน ประเทศไทย

“ในสถานที่เล็ก ๆ ใกล้เคียงบ้าน เล็กและใกล้มากจนไม่สามารถมองเห็นได้ในแผนที่โลก สถานที่เล็ก ๆ แห่งนั้น เป็นโลกของปัจเจกบุคคล เป็นละแวกบ้าน ที่บุคคลอยู่อาศัย เป็นโรงเรียน หรือวิทยาลัยที่บุคคลได้เข้าเรียน เป็นโรงงาน ไร่นา หรือสำนักงานที่บุคคลทำงาน สถานที่เหล่านี้เป็นที่ซึ่งบุรุษ สตรี และ เด็กทุกคน ต่างมองหาความยุติธรรมที่เท่าเทียมกัน โอกาสที่เท่าเทียมกัน ศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกัน โดยปราศจากการแบ่งแยก ถ้าสิทธิเหล่านี้ไม่มีความหมายอยู่ ณ สถานที่นั้น ๆ สิทธิเหล่านี้ก็จะมีคามหมายเพียงน้อยนิด ในทุกแห่ง ถ้าพลเมืองไม่ช่วยกันยืนหยัดปกป้องสิทธิเหล่านี้ให้อยู่ใกล้บ้าน ก็เปล่าประโยชน์ที่จะให้เกิดความก้าวหน้าในโลกที่กว้างใหญ่ขึ้น”

นางเอลีนอร์ รูสเวลท์
ภริยาอดีตประธานาธิบดีแฟรงคลิน ดี รูสเวลท์
ของสหรัฐอเมริกา